

SKAGERRAK SPAREBANK

Årsrapport

31. desember 2017

Innholdsfortegnelse

STØRRE, STERKERE OG LIKE LOKAL	2
ÅRSBERETNING FOR 2017.....	3
MAKROFORHOLD	3
GLOBAL UTVIKLING	3
NORSK ØKONOMI	3
<i>REGNSKAPET FOR 2017</i>	5
<i>DRIFTSRESULTATET</i>	5
<i>NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNEKTER</i>	6
<i>NETTO ANDRE DRIFTSINNEKTER</i>	6
<i>DRIFTSKOSTNADER</i>	6
<i>TAP OG NEDSKRIVNINGER</i>	7
BALANSEN	8
<i>FORVALTNINGSKAPITALEN</i>	8
<i>UTLÅN</i>	8
<i>GARANTIER</i>	9
EGENKAPITAL OG SOLIDITET.....	10
LIKVIDITET	10
STYRETS VURDERING AV REGNSKAPET/VURDERING AV FORTSATT DRIFT.	11
HMS.....	15
<i>SYKEFRAVÆR</i>	15
<i>PERSONALET</i>	15
<i>LIKESTILLING</i>	15
UTSIKTENE FOR 2018.....	17

Større, sterkere og like lokal.

Nedre Telemark trenger en sterk lokalbank. Regionen er inne i en positiv oppgangsperiode etter flere år med rasjonaliseringer og stillstand. Arbeidsledigheten faller, boligprisene stiger og den generelle aktiviteten i samfunnet øker.

Økt vekst skaper muligheter for folk og bedrifter, og her ønsker Skagerrak Sparebank å være en viktig bidragsyter fremover. Lokal kredittilgang basert på kortreiste beslutninger er en kombinasjon som kundene våre har satt pris på i mer enn 168 år. Og det viser seg gang på gang at forretningsmodellen står seg godt parallelt med teknologiske fremskritt.

En god bankrelasjon handler om tilgang til rådgiver, tid til å møtes og forståelse for behov. At dette må kombineres med gode selvbetjeningsløsninger og digitale verktøy tar vi som en selvfølge. Men den gode relasjonen til bankrådgiveren kan ikke erstattes av digitalisering.

Resultatmessig ble 2017 et svakt år og under de økonomiske målsettingene vi hadde satt for året. Hovedårsaken til det svekkede resultatet er i all vesentlighet knyttet til ekstraordinære nedskrivninger på lån og noe høyere driftskostnader relatert til fusjonen. Den underliggende bankdriften har imidlertid bedret seg for hver måned i 2017 og utlånsveksten har vært god. Det er derfor lagt et godt grunnlag for sterkere resultater allerede i 2018.

Vi har tro på forretningsmodellen vår og vi vil derfor tilby den til flere kunder. Med dette utgangspunktet åpnet vi et nytt kontor i Skien i mai. Responsen fra kundene har vært god og sammen med Aktiv eiendomsmegling har vi skapt et nytt og konkurransedyktig tilbud i Skien.

Vi har også startet et prosjekt for å se på forretningsmulighetene i Agderfylkene. Nye kommunikasjonsårer bringer regionene tettere sammen og det blir enklere å utnytte forretningsmodellen på tvers av geografi. For å få et tydelig fotfeste i Agder gjorde vi, sammen med Aktiv Kragerø og eiendomsめglere i Agder, et strategisk oppkjøp av De Presno og partnere. Vi tror at et samarbeid med den største eiendomsめglerbutikken i Arendal raskt vil bringe lønnsomhet til et nytt kontor i Agder.

Vi er også glade for å ha fått med oss enda flere lokale eiere. I emisjonen, som vi gjennomførte i tredje kvartal, gikk vi fra 190 til 400 eiere. De fleste av de eksisterende eierne benyttet anledningen til å øke sine beholdninger, og vi fikk mange nye eiere både i Grenlandsregionen og ikke minst i Kragerø. Vi har tror på lokalt eierskap i en lokal bank.

Jan Kleppe
Adm. banksjef i Skagerrak Sparebank

Årsberetning for 2017

Makroforhold

Global utvikling

Verdensøkonomien viste i 2017 klare tegn på økt optimisme og sterkere vekst. Aktiviteten hos flere av Norges sentrale handelspartnere tok seg opp og arbeidsledigheten falt i flere land til lavere nivåer enn i perioden før finanskrisen. Utviklingen har vært understøttet av en svært ekspansiv pengepolitikk i blant annet USA og Eurosonen.

USA var tidlig ute med rentekutt og verdipapirkjøp (kvantitative lettelser) for å stimulere til økt økonomisk aktivitet etter finanskrisen. Tiltakene har hatt ønsket effekt og i 2017 tiltok veksten, mens arbeidsledigheten ble redusert. Den økende aktiviteten førte til tre rentehevinger fra den amerikanske sentralbanken FED gjennom året.

Eurosonen hadde også positiv vekst i 2017 og rentenivået i flere Euroland begynte å stige, dog fra et negativt nivå. Fallende arbeidsledighet i blant annet Tyskland og Spania har bidratt til mer normaliserte tilstander i Europeisk økonomi.

Vi forventer at den positive utviklingen i internasjonal økonomi vil fortsette i 2018 - etter hvert etterfulgt av litt høyere renter.

Norsk økonomi

Aktiviteten i Fastlands-Norge tok seg også opp i 2017 etter et 2016 med den svakeste veksten siden finanskrisen. Veksten ble om lag fordoblet, til i underkant av 2 prosent. Dette ligger tett opptil den årlige veksttakten som Norges Bank forventer de nærmeste årene.

Boliginvesteringene har vært en av de sentrale bidragsyterne til økt vekst. Som følge av sterk prisutvikling i boligmarkedet over flere år, og særlig i 2016, ble det igangsatt bygging av et betydelig antall boliger i 2017.

En tyngende faktor for veksten i norsk økonomi de senere år har vært fallet i oljeprisen, med påfølgende fall i oljerelaterte investeringer. Gjennom 2017 tok oljeprisen seg opp med om lag 10 USD per fat. Samtidig har nedgangen i aktivitet medført en rekke tiltak som har redusert kostnadsnivået i sektoren. Oljeinvesteringene har trolig bunnet ut og vil øke i tiden fremover.

Regional utvikling

Grenland og Nedre Telemark opplever en optimisme som er sterkere enn på mange år. Store investeringer i industrien gjennom flere år har bidratt til aktivitetsøkningen. Det er også grunn til å ha realistiske forventninger om ytterligere investeringer i industrien fremover.

Økt aktivitet har gitt seg utslag i lavere arbeidsledighet og stigende boligpriser. Ved inngangen til 2018 ligger regionen blant de beste på flere økonomiske nøkkeltall. Samlet gir internasjonalt og nasjonalt makrobilde signaler om en gryende renteøkning og bevegelse mot mer normale, økonomiske tilstander. Vi har etter finanskrisen hatt et unormalt lavt rentenivå og noe høyere rente vil blant annet bidra til en bedre balanse i boligmarkedet. Det er ingen grunn til å hevde at rentenivået vil øke i et omfang som vil bli problematisk for låntakerne.

Eika Alliansen.

Skagerrak Sparebank er medeier i Eika Gruppen AS. Eika Gruppen utvikler og leverer tjenester som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt løsninger og kompetanse som skal sikre videre vekst og utvikling i bankene, lokalsamfunnet og ikke minst for kundene.

Eika Boligkreditt - viktig finansieringskilde for banken.

Eika Boligkreditt er et kredittforetak som er eid av 67 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på om lag 100 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Spesielle hendelser i 2017.

Skagerrak Sparebank er et resultat av fusjon mellom Bamble Sparebank og Kragerø Sparebank, hvor Bamble Sparebank var den overtagende banken. 2017 var første driftsår som Skagerrak Sparebank

Fusjonen er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden. BDO og Swedbank gjennomførte grundige vurderinger av begge banker og kom frem til et bytteforhold som ble oversendt Finanstilsynet for godkjenning. Finanstilsynet hadde ingen merknader til de vurderingene som ble gjort.

Basert på ovennevnte vilkår ble bytteforholdet beregnet til 51,2 / 48,8 hvor Bamble Sparebank utgjorde 51,2.

Selve fusjonen ble gjennomført etter de regler og tidsfrister som gjelder for denne type transaksjoner. Endelig vedtak ble fattet i de respektive forstanderskapene og fusjonen ble effektivt 1/1 2017. Den tekniske integrasjonen ble gjennomført helgen 17.-19. februar.

Etter åpningen av det nye kontoret i Skien har banken nå totalt 5 kontorer. Det er kontorene i Kragerø og på Stathelle hvor vi har de største avdelingene både på privat- og bedriftskundesiden. I tillegg har vi en mindre filial i Sannidal, det før nevnte nye kontoret i Skien og NORDirektebank på Nenset i Skien der vi tilbyr direktebanktjenester fortrinnsvis til privatkunder.

Regnskapet for 2017

Alle rapporterte tall for Skagerrak Sparebank i 2017 sammenlignes med tallene for Bamble Sparebank i 2016.

Regnskapet for 2017 viser god vekst som følge av økt aktivitet. Resultatet er svakere enn summen av Bamble og Kragerø Sparebanker før fusjonen, men dette skyldes i hovedsak nedskrivninger på utlån til Vestmar Production og et par andre, større bedriftsengasjement. Banken hadde også litt høyere kostnader i 2017 som følge av fusjonsarbeid og etablering av et nytt kontor i Skien. Ser vi bort fra nedskrivningene viser regnskapet flere sterke trekk hvor kunde- og utlånsveksten fremstår som de sterkeste.

Bankens utlån vokste med mer enn 10 prosent i 2017 og utlånsveksten bekrefter nok en gang bankens sterke posisjon i de modne markedene og god oppstart i nye markeder. Samlet sett har banken styrket sin markedsposisjon i 2017.

Utlånsveksten har kommet både innenfor bedriftsmarkedet og privatmarkedet. Gjennom NORDirektebank har vi økt vår nasjonale satsing på effektiv distribusjon av sikre boliglån.

Utlånsveksten i 2017 ble høyere enn markedsveksten og bidro til at banken økte sin markedsposisjon på utlånsiden. Veksten i utlån kom både innenfor privatmarkedet og bedriftsmarkedet. Innskuddsvolumet bidro til at bankens likviditetsrisiko gikk ned også i 2017.

NORDirektebank.no

NORDirektebank fortsetter den gode veksten med god kundetilgang og sterk utlånsvekst. Kundeonseptet skårer sterkt på effektivitet og gode betingelser.

Driftsresultatet

Driftsresultatet før tap ble 82,5 MNOK mot 52,6 MNOK i 2016. Bankens resultat før skatt ble 51,8 MNOK mot 46,2 MNOK i 2016. Resultatet i 2016 inneholdt en ekstraordinær salgsgevinst på 3,3 MNOK.

Resultat etter skatt ble 41,5 MNOK som gav en egenkapitalavkastning på 4,87 %. Resultat pr. egenkapitalbevis ble 2,44 NOK hvorav 2,40 NOK per EK-bevis er foreslått som utbytte.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 130 MNOK, en økning på 60,1 MNOK fra 2016. Tar vi med avkastningen på bankens rentefond hadde banken rente- og kredittprovisjonsinntekter på 137,3 MNOK. Rentenettoen økte fra 1,42 % i 2016 til 1,48 % i 2017. Tar vi med avkastningen på bankens rentefond økte rentenettoen fra 1,55 % i 2016 til 1,56 % i 2017.

Netto andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter økte fra 43,5 MNOK i 2016 til 66,6 MNOK i 2017. Økningen skyldes fusjonseffekt. Andre inntekter har vært svakt økende gjennom året som følge av bedre returprovisjoner fra Eika Boligkreditt AS. Samlede verdipapirgevinster var 22,2 MNOK i 2017 mot 20,7 MNOK i 2016.

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester økte fra 18,7 MNOK i 2016 til 40,1 MNOK i 2017. Fusjonseffekt og høyere provisjon fra Eika Boligkreditt AS er hovedårsaken til økningen.

Driftskostnader

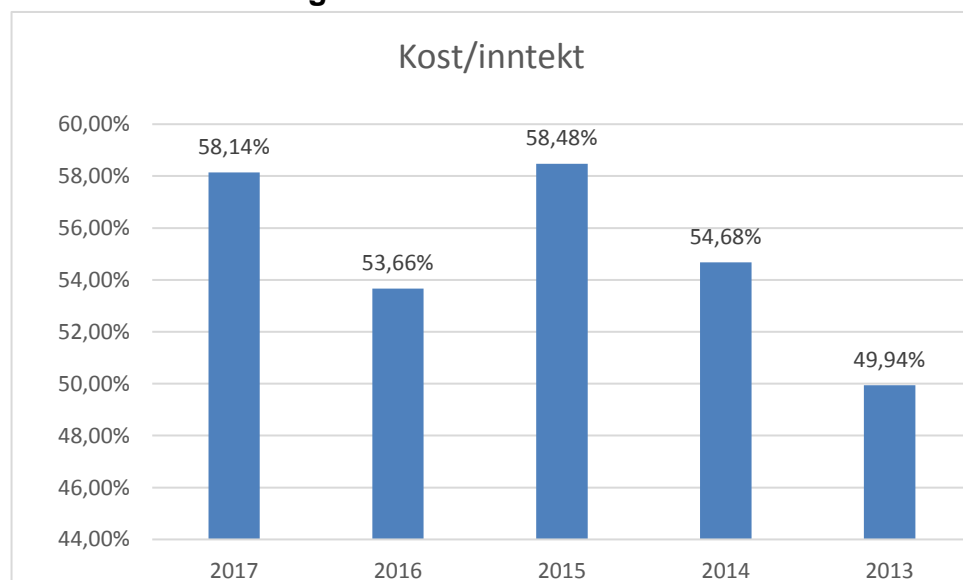
Bankens samlede driftskostnader utgjorde 114,3 MNOK mot 60,9 MNOK i 2016. Økningen skyldes i hovedsak fusjonseffekt og etablering av nytt kontor i Skien.

Banken måler effektiv drift som forholdet mellom kostnader og inntekter. I 2017 var dette forholdet 58,14 prosent mot 53,66 prosent i 2016.

De samlede personalkostnadene i 2017 ble 55,5 MNOK, en økning på 27,3 MNOK fra 2016. Avskrivningene for året var på 5,5 MNOK mot 0,6 MNOK i 2016, hvorav eiendommen i Kragerø utgjør mesteparten av økningen.

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde de samlede driftskostnadene 1,30 prosent i 2017 mot 1,23 prosent i 2016.

Kostnadsutvikling 2012 – 2017

Tap og nedskrivninger.

Banken har i 2017 utgiftsført 30,8 MNOK til tap. Tapene knytter seg til få engasjementer på bedriftssiden. Samlede nedskrivninger utgjør ved årsskiftet 44,3 MNOK fordelt med 33,6 MNOK på individuell nedskrivninger og 10,7 MNOK på gruppevis nedskrivninger.

Bankens misligholdsandel er lav og utgjør ved årsskiftet kun 0,48 prosent av brutto utlån. Banken har jobbet kontinuerlig med oppfølging av utsatte engasjementer i 2017.

Banken forventer at tapene i 2018 vil være lavere enn i 2017. De økonomiske forholdene lokalt er gode, og vi vil derfor ikke se noen dramatiske endringer som følge av endrede makroforhold. Vi må imidlertid ta høyde for at økt utlånsvolum vil gi økte nedskrivninger i takt med utlånsveksten.

Balansen

Forvaltningskapitalen

Ved utgangen av 2017 var forvaltningskapitalen 8.981 MNOK, en økning på 3.801 MNOK fra 2016. Økningen skyldes fusjon med Kragerø Sparebank og god utlånsvekst. Sammenligner vi med summen av Kragerø og Bamble før fusjonen økte forvaltningskapitalen med 467 MNOK eller ca. 5,5 prosent. Årsaken til veksten er god kundetilvekst og god utlånsvekst.

Innskuddene økte fra 3.389 MNOK i 2016 til 5.546 MNOK i 2017. Legger vi sammen innskuddsvolumene fra begge bankene ved årsskiftet i fjor så viser innskuddene en nedgang på 211 MNOK. Det er hard kamp om gode innskuddskunder og spesielt forbrukslånsbankene har hatt aggressive priser på innskudd.

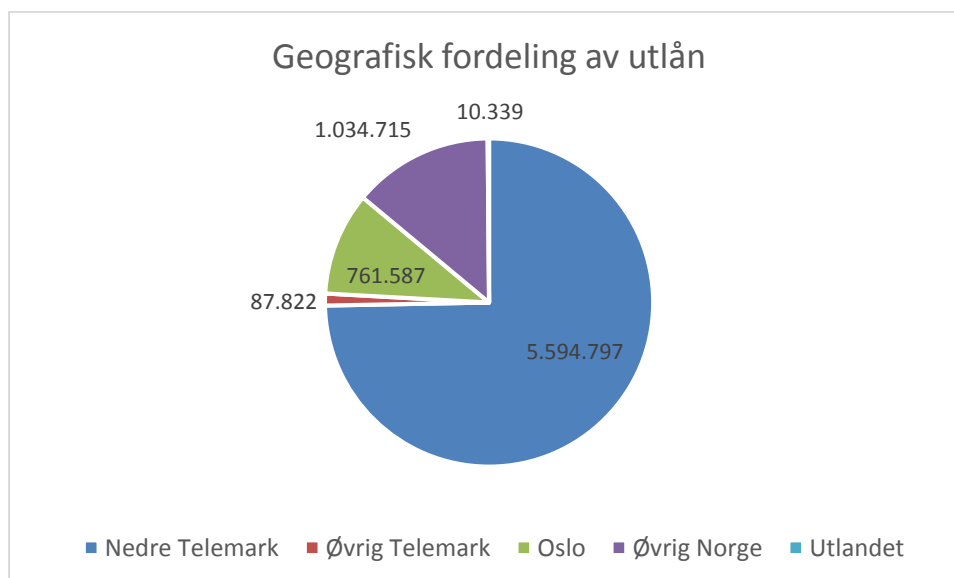
Utlån

Brutto utlån i egne bøker økte med 3.307 MNOK til 7.489 MNOK. Legger vi sammen utlånsvolumene for begge bankene ble utlånsveksten 672 MNOK eller 9,9 prosent. I tillegg kommer overføring av lån til Eika Boligkreditt, som utgjorde ca.321 MNOK. Samlet utlånsvekst ble 10,9 prosent.

Privatmarkedet økte lånene med 583 MNOK eller 11,6 prosent, mens utlån til bedriftsmarkedet økte med 119 MNOK. Utlånsveksten i 2017 er noe høyere enn den generelle kredittveksten innenfor både privat- og bedriftsmarkedet.

Fordelingen av utlån mellom bedriftsmarkedet og privatmarkedet utgjorde ved årsskiftet hhv. 25 % og 75 %. Beregningene inkluderer ikke lånene som er overført til Eika Boligkreditt.

Geografisk fordeling av utlån.

Garantier.

Bankens garantivolum var ved årsskiftet 140 MNOK mot 107 MNOK i 2016. Det vises for øvrig til note 22.

Kontantstrømsanalyse

Kontantstrømsanalysen viser en netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på -809 MNOK for 2017, mens bankens driftsresultat er på 51,8 MNOK. Hovedårsaken til forskjellen mellom netto kontantstrøm og resultat er at banken hadde en vesentlig sterkere utlansvekst enn innskuddsvekst i 2017. Utlånene økte med 672 MNOK og innskuddene gikk ned med 211 MNOK. Kontantstrømeffekten av endring i gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjorde 661 MNOK.

Egenkapital og soliditet.

Egenkapital

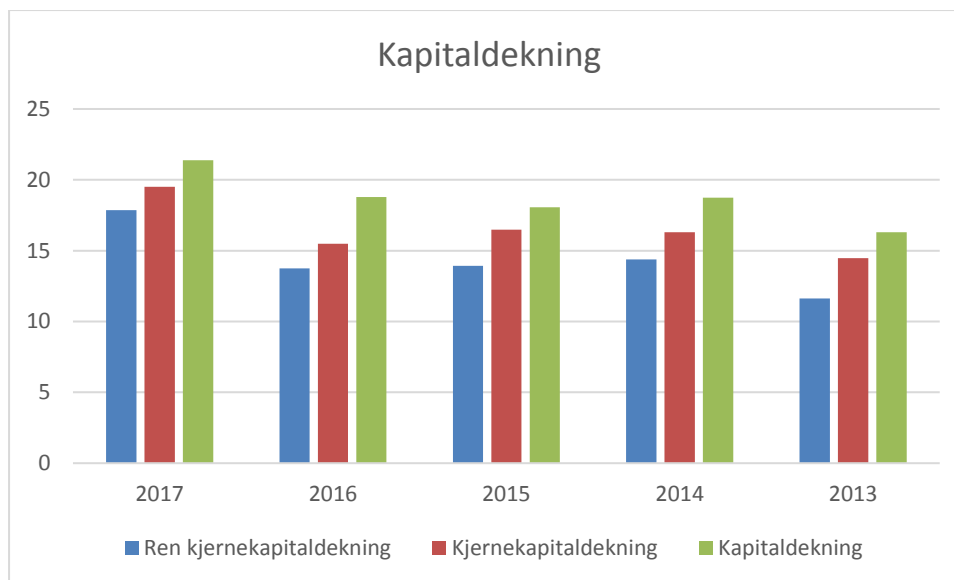
Bankens ansvarlige kapital var på 956,7 MNOK ved utgangen av 2017. Ren kjernekapital utgjorde 799,3 MNOK. Kapitaldekningen og kjernekapitaldekningen var ved årsskiftet hhv 21,38 prosent og 19,51 prosent. Ren kjernekapital har i 2017 økt til 17,86 prosent.

I bankens ansvarlige kapital inngår det to ansvarlige lån på tilsammen 100 MNOK og to fondsobligasjonslån på til sammen 90 MNOK. De ansvarlige lånene på hhv 40 MNOK og 60 MNOK ble tatt opp i 2014 og 2016. Fondsobligasjonslånene på hhv 30 MNOK og 60 MNOK er evigvarende men det er en "call" etter 5 år.

Egenkapitalavkastningen etter skatt var 4,87 prosent i 2017 mot 10,12 prosent i 2016.

Bankens egenkapital utgjorde ved årsskiftet 929,6 MNOK.

Kapitaldekning og kjernekapital.

Likviditet

Bankens likviditet har vært stabil gjennom hele året. De langsiktige låneopptakene utgjorde 2.229 MNOK ved årsskiftet. Låneopptakene er fordelt på lån med ulike størrelser og forfallstidspunkter.

Innskuddsdekningen ved årsskiftet utgjør 74,05 prosent mot 81,03 prosent i 2016. Styret vurderer bankens likviditetssituasjon som god.

Styrets vurdering av regnskapet/vurdering av fortsatt drift.

Styret mener at resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir et tilstrekkelig grunnlag for å bedømme bankens virksomhet og stilling ved årsskiftet. Styret er ikke kjent med at det er oppstått forhold etter årsskiftet som kan påvirke bankens resultat negativt. Se for øvrig avsnittet om fusjonen med Kragerø nedenfor.

Styret bekrefter at regnskapet er avgitt under forutsetning av videre drift. Av årets overskudd på kr. 41,5 MNOK føres kr. 36,3 MNOK til sparebankens fond, 2,5 MNOK settes av til gaver og gavefond, 2,7 MNOK til utbytte og 53 TNOK føres til utjevningfond.

Styret er tilfreds med bankens utvikling og underliggende drift. God vekst og bedret kjernebankdrift gir et godt grunnlag for positiv utvikling og sterkere resultater fremover.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risiko for at maskiner, personell, systemer og rutiner ikke fungerer som forutsatt.

Banken har lav operasjonell risiko. IKT-systemene, som er forretningskritisk for banken, har gjennomgått oppdateringer og forbedringer løpende og alle systemene har vært stabile gjennom hele året.

Banken har etablert gode styringsrutiner for alle områder. Alle policydokumenter og rutiner oppdateres minimum en gang per år.

Banken stimulerer de ansatte til videreutdanning i vesentlig grad. Alle ansatte i kundeoposisjon har gjennomført kompetansebyggende tiltak og banken har satt seg et høyt mål for samlet kompetanse i organisasjonen. Kompetansetiltakene vedlikeholdes gjennom resertifiseringsordninger levert av Eika skolen.

Det er styrets vurdering at bankens metode og kontrollopplegg for risikohåndtering er tilstrekkelig ivaretatt.

Renterisiko

Renterisiko er i det vesentlige forbundet med beholdningen av rentebærende verdipapirer og fastrentelån og innskudd.

Netto renterisiko i balansen ved en endring på ett prosentpoeng utgjør 1,9 MNOK.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen er først og fremst knyttet til beholdningen av aksjer, egenkapitalbevis og fondsandeler.

Styret har fastsatt rammer for investeringer i de ulike verdipapirene og innført en maksimal grense for investeringer i enkeltpapirer. Ved årsskiftet var beholdningen av verdipapirer 1.233 MNOK hvorav 300 MNOK var plassert i aksjer og egenkapitalbevis. Handelsporteføljen utgjør 0,2 MNOK ved årsskiftet. Bankens beholdning av verdipapirer er lavere enn de maksimale rammene som er satt av styret. Ved utgangen av året vurderer styret risikoen i bankens verdipapirportefølje til å være moderat. Obligasjonsporteføljen består i hovedsak av godt ratede obligasjoner med begrenset kredittrisiko. Banken anser samlet risiko i obligasjonsporteføljen som lav.

Valutarisiko.

Banken besitter en begrenset kontantbeholdning av valuta for turistformål, og deler av bankens IT kostnader betales i danske kroner. Samlet valutaeksponering er lav og den påvirker ikke bankens resultat i vesentlig grad.

Kredittrisiko

Banken vurderer kredittrisikoen knyttet til utlån og garantier som moderat. Bankens utlånsvekst i 2017 var høyere enn budsjett. Det er bankens inntrykk at utviklingen i 2017 har vært positiv med hensyn til risiko i samlet kredittportefølje. Andelen lån med høy risiko og andelen misligholdte og tapsutsatte lån er lavere enn tidligere. Det er derfor bankens oppfatning at den samlede restrisiko i disse vurderes som lavere enn i tidligere perioder.

Misligholdsandelen var 0,48 prosent av brutto utlån ved årsskiftet. Andelen av utlån til privatmarkedet var ved årsskiftet 75 prosent.

Utviklingen i eiendomsprisene er viktig for den totale kredittrisikoen i banken. I løpet av året har eiendomsverdiene i bankens markedsområde steget med ca. 3 prosent. Prisutviklingen på næringseiendom er mer usikker, men det er grunn til å tro at denne også har vært positiv. Vi forventer moderat stigende priser for boligeiendom i 2018. Vedvarende utsikter til lav rente vil bidra til jevn etterspørsel etter boliger. Vi tror ikke på noen eiendomsboble i Grenland da prisene på alle typer eiendom er blant de laveste i landet.

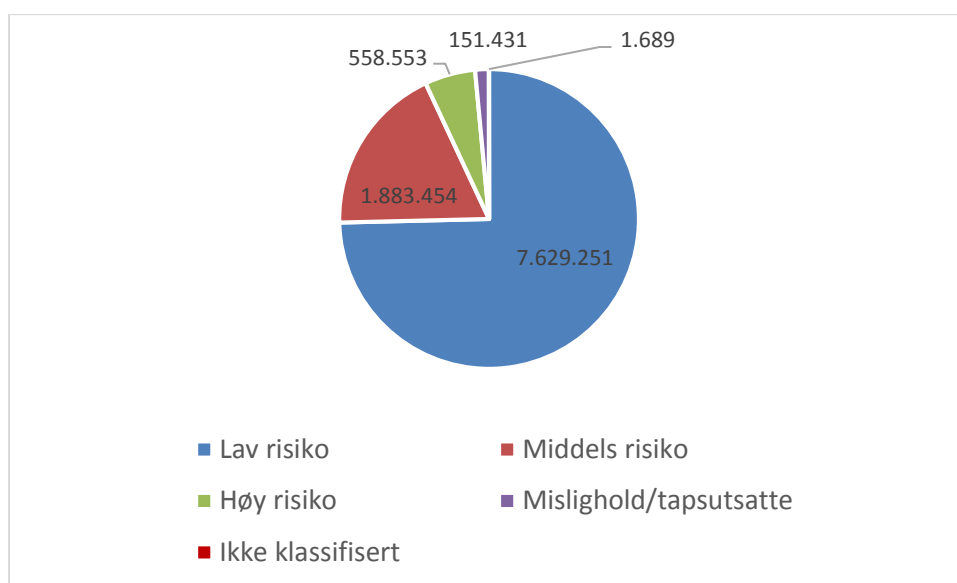
Styret har fastsatt interne begrensninger på størrelsen på enkeltengasjementer. Et engasjement defineres som stort dersom det overstiger 10 prosent av bankens ansvarlige kapital. Ved nyttår hadde banken 1 engasjement som oversteg 10 prosent av bankens ansvarlige kapital.

Kredittrisikoen overvåkes gjennom risikoklassifisering og misligholdsrapportering. Alle engasjementer risikoklassifiseres og fordeles som lav, middels eller høy risiko. Risikoklassifiseringen er basert på kundens økonomi, gjeldsgrad og verdien på deponerte sikkerheter.

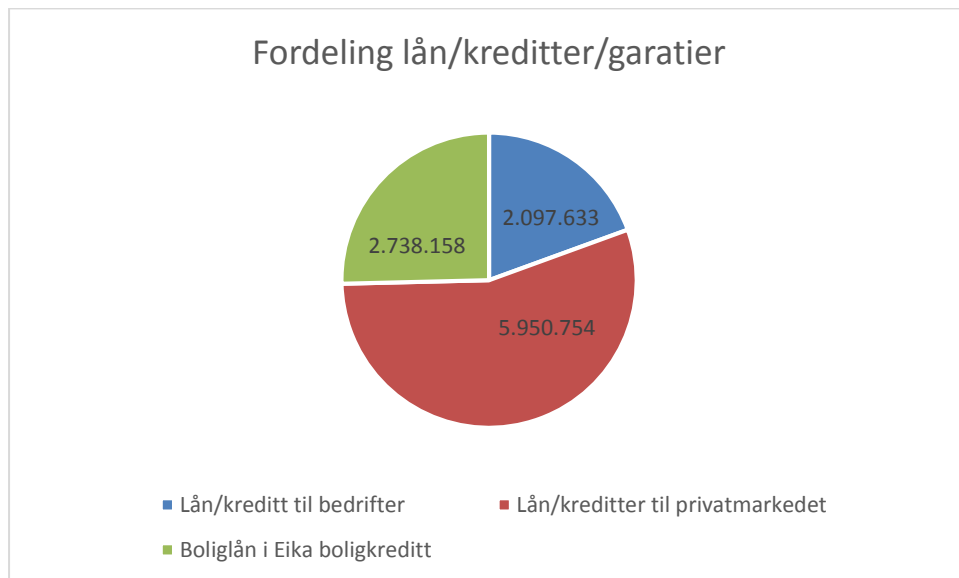
Ved årsskiftet var 65,3 prosent av totalt utlån klassifisert som lav risiko, mens 25,2 prosent var klassifisert som middels risiko. Lån med høy risiko utgjorde 7,5 prosent.

Banken forventer at fremtidige, årlige kredittap vil beløpe seg til ca. 0,12 % av utestående utlånsvolum.

Risikoklassifisering.

Engasjement fordelt på sektor.

HMS

Sykefravær

Sykefraværet i banken var 5,6 prosent. Sykefraværet i 2017 har vært høyere enn snittet i finansbransjen. Bankens interne mål er å ha et lavere sykefravær enn bransjen.

Banken har i 2017 kjøpt bedriftshelsetjenester fra Stamina. Avtalen innebærer hjelp til forebyggende aktiviteter og oppfølging av de ansattes arbeidshelse. Oppfølging av de ansatte vedr fysisk og psykisk helsevern har vært gjennomført iht. bankens HMS policy. Banken har også i 2017 hatt et samarbeid med fysioterapeut og kiropraktor.

Personalet

Ved utgangen av året sysselsatte banken 67 personer fordelt på 62,6 årsverk. Banken har hatt 0,8 årsverk utleid til Eika og Finansforbundet i 2017.

Banken legger vekt på videreutvikling av de ansatte slik at både banken og hver enkelt ansatt blir bedre rustet til å møte nye krav og rammebetingelser.

Likestilling

Ved årsskiftet har banken 51 prosent kvinner og 49 prosent menn. Ansatte med redusert arbeidstid er 8 personer hvorav 7 er kvinner. Andelen kvinner med lederfunksjon er 12,5 prosent.

Samfunnsansvar

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens verdier. For å kunne synliggjøre bankens samfunnsansvar, er forutsetningen at banken makter å skape lønnsomhet, og som et minimum, etterlever alle lover og forskrifter. Det er også en forutsetning at banken har et godt forhold til sine medarbeidere og ledere, har et verdigrunnlag som etterleveres og betyr noe for de ansatte, samt har de beste relasjoner til sine kunder og samarbeidspartnere. En aktiv dialog og omsorg for lokalsamfunnet er viktig for bankens gode omdømme og denne blir bekreftet gjennom gode resultater fra kundetilfredsmålinger, som gjennomføres annethvert år.

Bankens complianceansvarlig har ikke rapportert avvik i 2017 knyttet til bankens etterlevelse av lover og forskrifter.

Banken bidrar til samfunnet gjennom gaver og annen støtte til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål. I 2017 beløp slik støtte seg til ca. 4 MNOK.

Samfunnsansvaret innebærer også at banken skal ha et bevisst forhold til sine interessenter og påse at bankens handlinger bidrar til en sosialt ansvarlig forretningsdrift. Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som eksempel etikk, bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet samt det ytre miljø. I 2017 ble det rapportert 6 mistenkelige transaksjoner til Økokrim, mens bankens øvrige hendelsesrapportering ikke har avdekket vesentlige avvik i 2017. Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke egen miljøsystemsertifisering.

Banken har utover årsrapporten og ovennevnte forhold ingen særskilt rapportering på samfunnsmessige «resultater»

Fusjonen mellom Bamble Sparebank og Kragerø Sparebank.

Fusjonen mellom bankene ble gjennomført fra 1. januar og den tekniske fusjonen ble gjennomført i februar.

Det første fusjonsåret har vært preget av mye arbeid og mange prosesser for å samkjøre bankene. Mye var likt i bankene fra før fusjonen, men det eksisterte også enkelte ulikheter. Vi har derfor brukt ressurser på å samordne rutiner og arbeidsmetodikk slik at potensialet i samlet organisasjon kan utnyttes maksimalt.

De ansatte har vært viktige bidragsyttere til å få en ny organisasjon på plass. Viljen til å se nye, felles løsninger fremfor å holde på det gamle har vært stor.

Det har blitt utarbeidet og implementert nye personalhåndbøker, overenskomster og nytt lønssystem.

Selv om det økonomiske resultatet i 2017 var svakere enn forventet så har effekten av fusjonsjobben kommet mer og mer til syne utover året. Ved inngangen til 2018 har vi en samordnet og velfungerende organisasjon med implementerte og gode rutiner for videre arbeid.

Miljø

Bankens drift påvirker ikke det ytre miljøet.

Utsiktene for 2018

Ved inngangen til 2018 ser det positivt ut for Norge og vår region. Oljeinvesteringene er på vei opp igjen og boligmarkedet visert tegn til bedring. Fjorårets gryende optimisme på vegne av Nedre Telemark har blitt forsterket gjennom 2017 og vi ser at flere store prosjekter er på vei til å realiseres. Vi tror dette vil gi grobunn for oppdrag til lokalt næringsliv, lav arbeidsledighet og god utvikling i boligmarkedet.

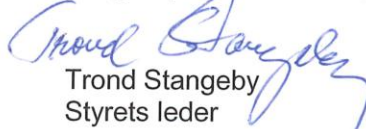
Skagerrak Sparebank er godt forberedt for videre vekst i 2018. Godt etablerte markedsrelasjoner i kombinasjon med nye vekstkontorer vil gi banken et videre løft.

Banken skal fortsette det gode samarbeidet som er etablert med frivillige organisasjoner, lag og foreninger. Den grunnleggende sparebankideen, hvor engasjement og omsorg for lokalsamfunnet står sentralt, skal fortsatt være grunnmuren i bankens forretningsmodell.

TAKK

Styret vil rette en takk til alle kunder og forretningsforbindelser for samarbeidet i 2017. Styret vil også takke de ansatte for deres innsats og bidrag i et år preget av stor arbeidsinnsats.

Kragerø, 31.12.17/ 07.03.18

Trond Stangeby
Styrets leder

Fred Arne Hjetland
Styrets nestleder

Vigdis Hågensen
Vigdis Hågensen

Beathe With
Beathe With

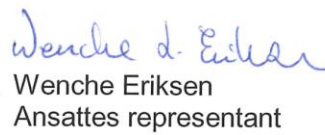
Tor Markussen
Tor Markussen

Nina Merete Auestad
Nina Merete Auestad

Arild Bohlin
Arild Bohlin
Ansattes representant

Wenche Eriksen
Wenche Eriksen
Ansattes representant

Jan Kleppe
Jan Kleppe
Adm. banksjef

Innhold – noter

- det 168. driftsår -	20
Generelle Regnskapsprinsipper.....	20
Resultatregnskap.....	25
Balanse.....	27
Kontantstrømoppstilling	30
NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO.....	31
NOTE 2 – KREDITTRISIKO.....	32
NOTE 3 – KAPITALDEKNING	38
NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO.....	40
NOTE 5 – RENTERISIKO	41
NOTE 6 – MARKEDSRISIKO	42
NOTE 7 – ANDRE RENTEKOSTNADER.....	45
RENTER OG LIGNENDE KOSTNADER PÅ ANSVARIG LÅNEKAPITAL.....	45
NOTE 8 – PROVISJONSINNTEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER	45
NOTE 9 – PENSJON	46
NOTE 10 – LØNNS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER	47
NOTE 11 – LÅN OG YTELSER	47
NOTE 12 – VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER	48
NOTE 13 – SPESIFIKASJON AV ANDRE DRIFTSKOSTNADER.....	48
NOTE 14 – SKATTEKOSTNAD	49
NOTE 15 – KONTANTER OG INNSKUDD I NORGES BANK	50
NOTE 16 – OVERTATTE EIENDELER.....	50
NOTE 17 – EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAPER OG KONSERNSELSKAPER.....	50
OVERSIKT OVER MELLOMVÆRENDE.....	50
NOTE 18 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER	51
NOTE 19 – GJELD OPPTATT VED UTSTEDELSE AV OBLIGASJONER INKL. ANS. LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER.....	52
NOTE 20 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD.....	52
NOTE – 21 EGENKAPITAL.....	53
NOTE 22 – GARANTIANSVAR.....	53
NOTE 23 – NØKKELTALL.....	55
NOTE-24-EGENKAPITALBEVIS.....	56
NOTE 25-FUSJON MELLOM BAMBLE OG KRAGERØ SPAREBANK.....	58
SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER.....	58
REVISJONSBERETNING.....	59

Generelle Regnskapsprinsipper

GENERELT

Bankens årsregnskap for 2017 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

Utarbeidelse av konsernregnskap

Skagerrak Sparebank eier 51 % av Grenland Eiendomsmegling AS, 46 % av Telemarksmegleren AS, og 100 % av Investmar AS, Vestmar Production AS, Ruber Eiendom AS, Nissedal Utvikling AS, Stokkevannsveien 19 AS, Hotartun AS og Bjørkeløkka AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap. Unnlatt konsolidering av bankens datterselskaper begrunnes med at unnlattelsen ikke har betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat. Regnskapet er derfor ikke konsolidert, i h.h.t. til regnskapsloven § 3–8. 2 ledd. Se note 17.

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/–tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

Finansskatt

Det ble innført finansskatt på lønnsgrunnlaget fra 2017. Finansskatt på lønnsgrunnlaget beregnes i prosent med utgangspunkt i grunnlaget for arbeidsgiveravgift for de finansskattepliktige virksomhetene. Skattesatsen er satt til 5 prosent. Banken er finansskattepliktig.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet. Normal praksis er at banken tilbakefører lån som er misligholdt hos EBK til egen balanse. Alle lån i EBK bevilges innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. Alle engasjementer blir fulgt opp ved månedlig gjennomgang av restanse- og overtrekkslister. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er innekket som avtalt.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Gruppevis nedskrivninger foretas på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Bankens utlån er inndelt i ulike risikoklasser i samsvar med bankens risikoklassifiserings-system, som er beskrevet nærmere nedenfor. Med utgangspunkt i risikoklassene innenfor PM og BM samt tilhørende relevant statistisk materiale, blir gruppevis nedskrivninger beregnet i relevante modeller.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet

Rapportering av misligholdte låneengasjement

Rapportering av misligholdte lån skal ifølge myndighetenes krav rapporteres slik: Hvis kunden har ett eller flere misligholdte lån eller overtrekk på innskuddskonto, rapporteres hele kundens låneengasjement.

OVERTATTE EIENDELER–

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer og som er ment for realisasjon. Disse bokføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtagelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle derivater

Banken benytter finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Slike avtaler omfatter rentebytteavtaler og aksjeindeksopsjoner, valutabytteavtaler, kombinerte rente- og valutabytteavtaler og kombinerte rente- og aksjeindeksbytteavtaler. Bankens finansielle derivater er definert som sikringsforretninger og effekten av disse blir vurdert i sammenheng med den sikrede post. Banken benytter ikke slike forretninger til spekulativ handel, men bare som del av bankens sikringsstrategi. Alle bankens derivatavtaler dekker også kravene til regnskapsmessig sikring. Siden alle finansielle derivater er klassifisert som sikringskontrakter, er de bokført til verdien ved inngåelsen, dvs. virkelig verdi lik null. Virkelig verdi på rapporteringstidspunktet er basert på verdianslag innhentet fra meglere og motparter. Virkelig verdi tilsvarer prisen en vil betale eller motta i markedet ved terminering av en kontrakt. Virkelig verdi av finansielle derivater benyttes kun til informasjon i note, se note 6.

Renteinstrumenter utenfor balansen

Resultatet av sikringsforretninger blir bokført parallelt med resultatet av den underliggende balanseposten som forretningen er inngått for. Finansielle derivater som er sikringsforretninger verdsettes etter samme prinsipper som den sikrede post. Det fremkommer således ikke noen isolerte gevinster eller tap på disse. Netto resultat av rentebytteavtalene er ført mot rentekostnader og renteinntekter.

Den del av bytteavtalen som er inngått for å sikre utbetalingen av børsavkastning på inngåtte innskuddsavtaler, er en sikringsforretning, og den verdsettes etter samme prinsipp som den sikrede post. Beregnet merverdi på sikringsforretningen har tilsvarende beregnet merverdi på bankinnskuddet. Det fremkommer således ikke noen isolert gevinster eller tap på disse. De renter som er betalt på den del av bytteavtalen som refererer til bankinnskudd med børsavkastning, er kostnadsført som renter av bankinnskudd.

Verdipapirer

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen (herunder handelsportefølje og ikke handelsportefølje) og anleggspportefølje verdivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 6.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også for fastsettelsen av virkelig verdi for enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet.

Aksjer og grunnfondsbevis

Aksjer og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Investeringer i datterselskap

Investeringer i datterselskap vurderes etter kostmetoden. Kostmetoden medfører at aksjen balanseføres til kostpris. Utbytte fra datterselskap inntektsføres på det tidspunktet utbyttet er opptjent.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler– Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgende lineære avskrivningssatser legges til grunn:

Tomter	0 %
Forretningsbygg	2,5 % – 4 %
Inventar og innredning	10 % – 20 %
Kontormaskiner	20 %
EDB-utstyr	33 %

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Ordning med Avtalefestet Førtidspensjon (AFP) er med i grunnlag for den årlige aktuarberegningen og føres i regnskapet. AFP gir anledning til at ansatte kan velge å gå av med førtidspensjon ved fylte 62 år. Det er lagt til grunn en uttakshyppighet på 50 % for denne ordning. Se note 9 for ytterligere informasjon.

SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel per 31.12.2017 er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

OMREGNINGSREGLER FOR VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Alle beløp i notene er oppgitt i hele tusen der annet ikke er spesifisert.

**ALLE TALL SAMMENLIGNES MED TALL FOR TIDLIGERE BAMBLE
SPAREBANK, SOM ER OVERTAGENDE BANK I FUSJON.**

Resultatregnskap

<i>Tall i tusen kroner</i>	NOTE	2017	2016
Renter og lignende inntekter av gjeldsbev som kan refinansieres i sentralbanker		-	-
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		378	836
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		229.577	130.155
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner		12.286	9.505
Andre renteinntekter og lignende inntekter		3	3
Sum renteinntekter og lignende inntekter		242.243	140.499
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		560	311
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		64.795	38.883
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		35.597	22.810
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	7	7.038	6.230
Andre rentekostnader og lignende kostnader	7	4.296	2.331
Sum rentekostnader og lignende kostnader		112.286	70.565
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		129.957	69.934
Inntekter av aksjer, andeler og verdipapirer med variabel avkastning		14.707	24.359
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		-	-
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper		498	117
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		15.205	24.476
Garantiprovisjoner		1.344	939
Andre gebyr- og provisjonsinntekter		38.775	17.752
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	8	40.120	18.691
Garantiprovisjon		-	-
Andre gebyr og provisjonskostnader		4.898	2.944
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	8	4.898	2.944
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende vp		1.822	1.940
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		10.749	(120)
Netto verdiendring og gev/tap på valuta og finansielle drivater		1.790	871
Netto verdiendring og gevinst/tap gevinst tap ellers		-	-
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	6	14.361	2.691

Driftsinntekter faste eiendommer		1.195	57
Andre driftsinntekter		654	525
Sum andre driftsinntekter		1.848	582
Lønn		41.353	21.671
Pensjoner		3.707	1.710
Sosiale kostnader		10.450	4.828
Administrasjonskostnader		42.579	25.367
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	10	98.088	53.576
Ordinære avskrivninger		5.476	600
Nedskrivninger		-	-
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12	5.476	600
Driftskostnader faste eiendommer		2.849	1.416
Andre driftskostnader		7.884	5.276
Sum andre driftskostnader	13	10.732	6.692
Tap på utlån	2	30.756	6.352
Tap på garantier m.v.		-	-
Kredittap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		-	-
Sum tap på utlån, garantier m.v.		30.756	6.352
Nedskrivning/reversering av nedskrivning		-	-
Gevinst/tap		236	-
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdip. som er anl.m.		236	-
Resultat av ordinær drift før skatt		51.777	46.210
Skatt på ordinært resultat		10.243	7.714
Resultat før regnskapsåret	14	41.534	38.496
Overført fra gavefond		-	-
Til disposisjon		41.534	38.496
Overført til sparebankens fond		36.287	32.209
Avsatt til utbytte		2.693	4.212
Overført til gavefond og gaver		2.500	1.250
Overført til utjevningsfond		53	825
Sum overføringer og disponeringer	21	41.534	38.496

Balanse

EIENDELER

<i>Tall i tusen kroner</i>	Noter	2017	2016
Konter og fordringer på sentralbanker	15	66.768	60.880
Gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker		-	-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		91.709	8.342
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		450	86.263
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		92.159	94.605
Kasse-/drifts- og brukskreditter		881.877	635.113
Byggelån		80.224	83.977
Nedbetalingslån		6.527.118	3.463.493
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	2	7.489.220	4.182.583
Individuelle nedskrivninger på utlån	2	(33.629)	(26.124)
Nedskrivninger på grupper av utlån	2	(10.664)	(11.000)
Sum netto utlån og fordringer på kunder		7.444.926	4.145.459
Overtatte eiendeler	16	32.337	16.415
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		44.982	86.106
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		597.843	393.485
Sum sertifikater og obligasjoner	6	642.825	479.591
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		551.089	362.940
Andeler i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper m v		747	-
Andre verdipapirer		-	-
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	6	551.836	362.940
Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		-	-
Eierinteresser i kredittinstitusjoner		-	-
Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		-	-
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper	17	-	-
Eierinteresser i kredittinstitusjoner		-	-
Eierinteresser i andre konsernselskaper		38.046	1.649
Sum eierinteresser i konsernselskaper	17	38.046	1.649
Goodwill		-	-
Utsatt skattefordel	14	2.184	2.587
Andre immaterielle eiendeler		-	-
Sum immaterielle eiendeler		2.184	2.587
Maskiner, inventar og transportmidler		8.266	2.229
Bygninger og andre faste eiendommer		77.506	2.559
Andre varige driftsmidler		-	-
Sum varige driftsmidler	12	85.772	4.788
Finansielle eiendeler		-	-
Andre eiendeler		3.861	1.038
Tegnet, ikke innbetalt kapital		-	-
Sum andre eiendeler		3.861	1.038
Opptjente ikke mottatte inntekter		17.744	9.992
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		3.023	946
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		-	-
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		3.023	10.938
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		20.766	10.938
SUM EIENDELER		8.981.480	5.180.889

GJELD OG EGENKAPITAL

<i>Tall i tusen kroner</i>	Noter	2017	2016
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		25.227	188
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		-	0
Underskuddslikviditet		-	-
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	18	25.227	188
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		4.880.019	2.797.325
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		665.683	591.931
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	18	5.545.703	3.389.256
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		99.987	-
Egne ikke-amortiserte sertifikater		-	-
Obligasjonsgjeld		2.129.189	1.203.303
Egne ikke-amortiserte obligasjoner		-	-
Andre langsiktige låneopptak		-	-
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	19	2.229.176	1.203.303
Finansielle derivater		-	-
Margintrekk og annen mellomregning med kunder		-	-
Annen gjeld		47.126	19.335
Sum annen gjeld	20	47.126	19.335
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		14.512	10.583
Pensjonsforpliktelser	9	169	1.083
Utsatt skatt	14	-	-
Individuelle avsetninger på garantiansvar	2	-	-
Gruppevise avsetninger på garantiansvar		-	-
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		-	-
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		169	1.083
Evigvarende ansvarlig lånekapital/fondsobligasjonslån		190.000	160.000
Ansvarlig lånekapital med tilknyttede konverteringsrettigheter		-	-
Annen ansvarlig lånekapital		-	-
Medlemsinnskudd som skal tilbakebetales		-	-
Sum ansvarlig lånekapital	19	190.000	160.000
SUM GJELD		8.051.913	4.783.748
Egenkapitalbevis		112.217	46.796
Overkursfond		2.255	70
Beholdning av egne aksjer/grunnfondsbevis		-	-
Annen innskutt egenkapital		-	-
Sum innskutt egenkapital	21	114.472	46.866
Sparebankens fond		808.123	345.449
Gavefond		2.409	3.270
Utjevningsfond		4.563	1.556
Sum opptjent egenkapital	21	815.096	350.275
SUM EGENKAPITAL		929.567	397.141
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8.981.480	5.180.889
Poster utenom balansen			
Garantiansvar	22	140.402	107.527
Herav Garantier til Eika Boligkreditt	22	83.944	57.273

Kragerø - 07.03.2018

Styret i Skagerrak Sparebank

Trond Stangeby
Styreleder

Fred Arne Hjetland
Styrets nestleder

Vigdis Hågensen
Styremedlem

Beathe With
Styremedlem

Tor Markussen
Styremedlem

Nina Merete Auestad
Styremedlem

Arild Bohlin
Ansattes representant

Jan Kleppe
Adm.banksjef

Wenche Eriksen
Ansattes representant

Kontantstrømoppstilling

<i>Tall i tusen kroner</i>	2017	2016
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	(703.919)	(304.559)
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	225.403	106.371
Overtatte eiendeler	-	-
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	(211.068)	512.022
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	(69.065)	-
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner/innskudd i kredittinstitusjoner	(42.031)	(1.312)
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner	(183)	-
Endring sertifikat og obligasjoner	28.665	(52.762)
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	12.426	-
Netto provisjonsinnbetalinger	35.222	-
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	3.612	-
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	24.340	-
Utbetalinger til drift	(99.995)	(53.576)
Betalt skatt	(13.209)	8.581
Utbetalte gaver	1.025	(2.250)
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-808.778	212.515
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	(5.714)	(1.774)
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	(114)	-
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	10.906	(47.265)
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	8.464	-
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	15.205	-
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	28.747	-49.039
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	660.939	(170.988)
Utbetaling ved forfall verdipapirgjeld	-	-
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	(32.855)	-
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner	(0)	-
Renter på gjeld til kredittinstitusjonar	-	-
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall ansvarlige lån	30.000	-
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	(6.233)	-
Emisjon av egenkapital	65.421	-
Utbytte til egenkapitalbeviserierne	(2.693)	-
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	714.580	-170.988
A + B + C Netto endring likvider i perioden	-65.450	-7.512
Likviditetsbeholdning 1.1	155.485	162.997
Likviditetsbeholdning tilfør ved fusjon	68.442	-
Likviditetsbeholdning 31.12	158.477	155.485
Likviditetsbeholdning spesifisert:		
Konter og fordringer på Sentralbanken	66.768	60.880
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	91.709	94.605
Likviditetsbeholdning	158.477	155.485

NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO

Skagerrak Sparebank sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel III-regelverket. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til kapitalkravsforskriften og internkontrollforskriften. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instruksjoner i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Kredittrisiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko.

Kredittrisiko er omhandlet i note 2, likviditetsrisiko i note 4, renterisiko i note 5 og annen markedsrisiko i note 6. Bankens andre risikoområder:

Operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken og dens selskaper. Banken har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv, og dette, sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Strategisk risiko

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Den fundamentale risiko for styret og toppledelsen. Risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

Omdømmerisiko

Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Banken overvåker egne kontrollrutiner ved kvartalsvis oppfølging av etterlevelse. Banken har i tillegg implementert myndighetenes retningslinjer for klagehåndtering og gjør korrektive tiltak der dette er påkrevd.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risiko for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Banken har ikke inngått kontrakter for 2017 som ikke er opplyst i regnskapet.

NOTE 2 – KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av mindre forbrukslån og lønnskotokreditt.

Maksimal kreditteksponering

Maks kreditteksponering består av utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter samt garantier. For garantier henvises til note 22. Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjoner. Sikkerheter kan for eksempel være fysiske sikkerheter eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivninger.

MAKS KREDITTEKSPONERING – POTENSIELL EKSPONERING PÅ UTLÅN

2017	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kredittesp.
Lønntakere o.l.	5.620.114	332.504	7.732	9.596	5.950.754
Utlandet			-		-
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	60.166	6.077	150	250	66.143
Industriproduksjon	107.586	14.602	1.975		124.163
Bygg og anlegg	253.241	76.021	16.045	1.073	344.234
Varehandel, hotell/restaurant	187.187	34.270	12.560	1.657	232.360
Transport, lagring	46.981	5.090	5.605	776	56.900
Finans, eiendom, tjenester	1.045.377	51.048	9.940	19.621	1.086.744
Sosial og privat tjenesteyting	168.568	16.727	2.450	656	187.089
Offentlig forvaltning	0	-	-		0
Sum	7.489.220	536.339	56.457	33.629	8.048.387

2016	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kredittesp.
Lønntakere o.l.	3.238.018	228.035	7.041	5.783	3.467.311
Utlandet	-	-	-		-
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	35.662	4.007	150	250	39.569
Industriproduksjon	80.922	10.549	2.668		94.139
Bygg og anlegg	96.769	48.390	18.810	504	163.465
Varehandel, hotell/restaurant	75.666	10.100	4.636	1.392	89.010
Transport, lagring	26.170	3.000	5.376	845	33.701
Finans, eiendom, tjenester	517.220	11.226	10.558	17.210	521.794
Sosial og privat tjenesteyting	112.156	13.858	1.014	140	126.888
Offentlig forvaltning	-	-	-		-
Sum	4.182.583	329.165	50.253	26.124	4.535.877

Risikoklassifisering

De fleste utlån er tilfredsstillende sikret ved pant, kausjon o.l. Det er få lån av betydelig størrelse. Bankens utlånspolicy bygger på en sunn og god kvalitetsmessig vurdering av låneprosjektene. Porteføljen overvåkes kontinuerlig, med vekt på lån med restanser. Banken opererer hovedsakelig i et meget oversiktlig geografisk område med god kunnskap om kundene, boligpriser mv. Av samlede lån til kunder på bankens egen balanse, kr. 7,489 mrd., er 75 % utlånt til personkunder og 75 % gitt til kunder i bankens nærområde. Banken benytter et saksgangssystem som kvalitetssikrer kredittbehandlingen. Ved vurdering av kredittsaker legges det vekt på betalingsevne og sikkerhet. Styret får en jevnlig rapportering av kredittporteføljen målt opp mot rammer og retningslinjer. Garantier blir sikkerhetsmessig vurdert på linje med utlån.

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en god overvåkning av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje. Utlånsvolumet er delt i 3 risikogrupper hvorav hver av dem er delt opp i undergrupper (RK-score). Gruppe 1 representerer lån med liten risiko, og inneholder RK-score 1-3. Gruppe 2 representerer lån med moderat risiko, og inneholder RK-score 4-7. Gruppe 3 representerer lån med høy risiko, og inneholder RK-score 8-10.

Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer. Det er således normalt med en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising av lån. De lån som har lavest rente har også tilsvarende lav risiko.

Pr. 31.12.2017 var 99,9 % av utlånsporteføljen klassifisert. Tilsvarende tall for 2016 var 99,9 %. Engasjement i gruppen lav risiko er redusert fra 69,8 % i 2016 til 65,3 % i 2017. Engasjement i gruppen moderat risiko har økt fra 19,3 % til 25,2 % i 2017, mens engasjement i gruppen høy risiko har blitt redusert fra 8,9 % til 7,5 % i 2017. Alle bankens kredittkunder med engasjement > kr. 1.000,- inngår i risikoklassifiseringen

Antatte forventede tap i personmarkedet antas å være marginale i forhold til renteinntekter. Dette vil også gjelde for næringslivsengasjementer i gruppen lav og middels risiko, mens tap i risikogruppe høy forventes å være marginalt større enn gruppens renteinntekter. Det er alltid en viss usikkerhet ved slike prognoser, men sett i lys av at banken har en høy andel utlånt til person-markedet mener vi dette er realistisk. Når det gjelder hvilke kriterier som er lagt til grunn for beregning av forventet tapsnivå, henvises til det som ovenfor er angitt i relasjon til risikoklassifiseringsystemet. De forskjellige elementer som der er nevnt vil alle være relevante.

I tillegg kan nevnes eventuelle lokale forhold, det være seg utvikling innen bestemte bransjer, deler av næringslivet etc. Lokale rammebetingelser kan ha direkte innflytelse på utviklingen av en lokalbanks portefølje. Bankens prognostiserte tapsanslag for neste år er primært basert på nasjonale makrotall kombinert med erfaringstall fra banken.

**Samlet
2017**

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1-3	4.891.093	339.676	17.202	-
Middels risiko, klasse 4-7	1.886.454	116.996	26.280	-
Høy risiko, klasse 8-10	558.553	61.738	11.898	-
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11-12	151.431	17.849	1.077	33.629
Ikke klassifisert	1.689	80	-	-
Totalt	7.489.220	536.339	56.457	33.629

**Samlet
2016**

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1-3	2.918.264	243.935	17.261	-
Middels risiko, klasse 4-7	804.939	62.559	17.915	-
Høy risiko, klasse 8-10	371.514	21.648	14.043	-
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11-12	87.708	967	1.034	26.124
Ikke klassifisert	158	56	0	-
Totalt	4.182.583	329.165	50.253	26.124

Brutto utlån

Andel av lån på egen balanse med lav risiko utgjør 65,3 % ved utgangen av 2017 sammenlignet med 69,8 % året før.

Andel av brutto utlån med høy risiko på egen balanse er 7,5 % mot 8,9 % i 2016.

Garantier

77,0 % av avgitte garantier ved årsskiftet er klassifisert med lav eller moderat risiko. Ved forrige årsskifte var tallet 69,8 %.

Garantiansvaret stilt overfor Eika Boligkreditt er holdt utenom beregningen over.

Individuelle nedskrivninger

Bankens generelle anslag for forventet tapsnivå er basert på bokført tap de siste årene, låneporteføljens sektorfordeling, forventninger om utviklingen for norsk økonomi, påvirkning fra utlandet samt lokale markedsforhold.

Tapsnivået i personmarkedet har vært stabilt lavt i mange år. Det forventes at rentenivået også i 2018 vil holde seg på et lavt nivå noe som betyr at betalingsevnen fortsatt vil være god. Stabilitet lav arbeidsledighet bidrar også til dette. Forventede tap for private engasjement antas å bli på dagens lave nivå, mens tap for bedriftsmarkedet forventes å komme tilbake til normalt lavt nivå i 2018.

Basert på vår kunnskap og oppfølging av utlånsporteføljen, erfaringstall fra finansnæringen og makroøkonomiske utsikter, forventes det at fremtidige tap på næringslivsporteføljen vil tilpasse seg bankens normalnivå fremover. Det gjøres imidlertid oppmerksom på den generelle usikkerhet som er knyttet til slike prognoser. Størstedelen av tapene forventes å komme i høy og middels risikoklasse.

Gruppevise nedskrivninger

Gruppevise nedskrivninger foretas på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Bankens utlån er inndelt i ulike risikoklasser i samsvar med bankens risikoklassifiseringssystem. Med utgangspunkt i risikoklassene innenfor PM og BM samt tilhørende relevant statistisk materiale, blir gruppevise nedskrivninger beregnet i relevante modeller.

UTLÅN

	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Jordbruk, skogbruk, fiske	60.166	0,8 %	35.662	0,9 %
Industriproduksjon	107.586	1,4 %	80.922	2,0 %
Bygg og anlegg	253.241	3,4 %	96.769	2,3 %
Varehandel, hotell/restaurant	187.187	2,5 %	75.666	1,8 %
Transport, lagring	46.981	0,6 %	26.170	0,6 %
Finans, eiendom, tjenester	1.045.377	14,0 %	517.220	12,5 %
Sosial og privat tjenesteyting	168.568	2,3 %	112.156	2,7 %
Offentlig forvaltning	0	0,0 %	-	0,0 %
Sum næring	1.869.106	25,1 %	944.565	22,8 %
Personkunder	5.620.114	75,5 %	3.238.018	78,1 %
Brutto utlån	7.489.220		4.182.583	
Individuelle nedskrivninger	-33.629	-0,5 %	-26.124	-0,6 %
Gruppenedskrivninger	-10.664	-0,1 %	-11.000	-0,3 %
Netto utlån til kunder	7.444.926	100,0 %	4.145.459	100,0 %
Utlån formidlet via Eika Boligkreditt (EBK)	2.738.157		1.321.400	
Totale utlån inkl. porteføljen i EBK	10.183.083		5.466.859	

	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Utlån fordelt geografisk				
Nedre Telemark	5.594.757	74,7 %	3.379.254	80,8 %
Resten av Telemark	87.822	1,2 %	68.820	1,6 %
Oslo	761.587	10,2 %	212.335	5,1 %
Resten av landet	1.034.715	13,8 %	517.490	12,4 %
Personer bosatt i utlandet	10.339	0,1 %	4.684	0,1 %
Brutto utlån	7.489.220	100,0 %	4.182.583	-100,0 %

MISLIGHOLD

Misligholdte lån	2017	2016	2015	2014	2013
Person	32.534	9.268	6.487	23.723	13.157
Næring	3.314	49.323	45.196	15.190	17.946
Misligholdte lån i alt	35.848	58.591	51.683	38.913	31.103
Individuelle nedskrivninger	-9.131	-9.133	-5.671	-11.529	-4.568
Netto misligholdte lån i alt	26.717	49.458	46.012	27.384	26.535

Fordeling av misligholdte lån	2017	2016	2015
--------------------------------------	-------------	-------------	-------------

Personmarked	32.534	9.268	6.487
---------------------	---------------	--------------	--------------

Næringssektor fordelt:

Jordbruk, skogbruk, fiske					
Industriproduksjon					
Bygg og anlegg			160	980	32
Varehandel, hotell/restaurant			1.460		233
Transport, lagring			418	443	1.649
Finans, eiendom, tjenester			7	47.650	43.168
Sosial og privat tjenesteyting			1.269		
Offentlig forvaltning					
Diverse næringer				250	114
Misligholdte lån i alt	35.848	58.591	51.683	38.913	31.103

Tapsutsatte lån	2017	2016	2015	2014	2013
------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Øvrige tapsutsatte lån i alt	60.741	31.532	37.242	40.478	17.232
Individuelle nedskrivninger	-24.498	-16.989	-20.625	-18.997	-10.670
Netto øvrige tapsutsatte lån i alt	36.243	14.543	16.617	21.481	6.562

Fordeling av øvrige tapsutsatte lån	2017	2016	2015
--	-------------	-------------	-------------

Personmarked	3.708	3.409	5.578
---------------------	--------------	--------------	--------------

Næringssektor fordelt:

Jordbruk, skogbruk, fiske			1.178	1.192	
Industriproduksjon					
Bygg og anlegg			2.633	150	148
Varehandel, hotell/restaurant			4.462	4.791	2.452
Transport, lagring			343	331	
Finans, eiendom, tjenester			11.717	11.514	19.078
Sosial og privat tjenesteyting			36.700	10.144	9.986
Offentlig forvaltning					
Tapsutsatte lån i alt	60.741	31.532	37.242	40.478	17.232

TAP OG NEDSKRIVNINGER

Individuelle nedskrivninger på utlån	2017	2016
---	-------------	-------------

Individuelle nedskrivninger 01.01.	35.490	26.296
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-7.757	-5.405
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuell nedskrivning		
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	455	1.065
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	10.884	6.403
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-5.443	-2.235
Individuelle nedskrivninger 31.12.	33.629	26.124

Individuelle nedskrivninger på utlån – fordelt på person/næring	2017	2016
Personmarked	9.096	5.785
Næringssektor fordelt:		
Jordbruk, skogbruk, fiske	250	250
Industriproduksjon	-	
Bygg og anlegg	1.073	504
Varehandel, hotell/restaurant	1.657	1.392
Transport, lagring	776	845
Finans, eiendom, tjenester	12.999	8.830
Sosial og privat tjenesteyting	7.122	8.378
Diverse næringer	656	140
Offentlig forvaltning		
Individuelle nedskrivninger på utlån i alt	33.629	26.124
Nedskrivninger på grupper av utlån	2017	2016
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	18.170	10.000
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-7.506	1.000
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	10.664	11.000
Tapskostnader utlån/garantier	2017	2016
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	1.861	-173
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		
Periodens endring i gruppeavsetninger	-7.506	1.000
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	37.189	5.245
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	372	429
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-1.160	-149
Periodens tapskostnader	30.756	6.352

NOTE 3 – KAPITALDEKNING

Den ansvarlige kapitalen består av ren kjernekapital, annen kjernekapital (hybridkapital) og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital). Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital skal minst utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. I tillegg må banken møte bufferkrav slik at minstekravene til ren kjernekapitaldekning nå er 12,0 % og til kapitaldekning 15,5 %.

Bokført verdi av eiendelspostene og omregnet verdi av poster utenom balansen tilordnes en eksponeringskategori og gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

Fordringer på og fordringer garantert av staten har en risikovekt på 0 %.

Fordringer på kredittforetak som har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett har en risikovekt på 10 %.

Fordringer på og fordringer garantert av finansinstitusjoner har en risikovekt på 20 % eller 50 % avhengig av offentlig rating.

Saks- og tapsgaranti knyttet til Eika Boligkreditt er klassifisert som pantsikkerhet eiendom med 35 % risikovekt og 100 % konverteringsfaktor.

Eiendelsposter med risikovekt 35 % er lån med pantsikkerhet i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag.

Øvrige eiendeler utover kontanter (0 % risikovekt) har i hovedsak risikovekt på 100 %.

Utsatt skattefordel rapporteres med 250 % risikovekt. Tidligere måtte utsatt skattefordel som gjelder midlertidig forskjeller trekkes fra i ren kjernekapital.

Risikovekting av institusjoner er nå avhengig av motpartens offentlige rating. Tidligere ble fordringer mot institusjoner som ikke var egenkapitalposisjoner, gitt en risikovekt på 20 %.

Det er innført en ny eksponeringskategori for Egenkapitalposisjoner. Tidligere ble egenkapitalposisjoner rapportert etter type utsteder (f.eks. institusjoner eller foretak).

Det er innført en ny eksponeringskategori for fordringer med kortsiktig rating, dvs. egen rating for krav som forfaller innen 3 måneder.

Kapitaldekning

	2017	2016
Innbetalt egenkapital beviskapital	112.217	46.796
Overkursfond	2.255	70
Sparebankens fond	808.123	345.449
Gavefond	2.409	3.270
Utjevningsfond	4.563	1.556
Sum egenkapital	929.567	397.141
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-130.304	-46.313
Sum ren kjernekapital	799.263	350.828
Fondsobligasjonslån	90.000	60.000
Fradag i tilleggskapital	-16.285	-15.438
Sum kjernekapital	872.978	395.390
Ansvarlig lån	100.000	100.000
Fradag i tilleggskapital	-16.285	-16.100
Netto ansvarlig kapital	956.693	479.290

	2017	2016
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater	-	-
Lokal regional myndighet	9.664	320
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjoner	49.128	27.542
Foretak	536.115	203.803
Massemarked	25.126	-
Pantsikkerhet eiendom	3.078.508	1.765.505
Forfalte engasjementer	26.988	95.206
Obligasjoner med fortrinnsrett	37.390	34.016
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	-	-
Andeler i verdipapirfond	52.628	47.259
Egenkapitalposisjoner	206.421	58.114
Øvrige engasjementer	268.187	146.522
CVA-tillegg	-	-
Gruppenendskrivninger	-	-
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	-	-
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	4.290.155	2.378.287
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	185.189	173.859
Sum beregningsgrunnlag	4.475.344	2.552.146
Kapitaldekning i %	21,38 %	18,78 %
Kjernekapitaldekning	19,51 %	15,49 %
Ren kjernekapitaldekning i %	17,86 %	13,75 %

NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter.

Restløpetid for hovedpostene i balansen

Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. I tabellen nedenfor er kasse-/driftskreditt tatt med under kolonne 3–12 mnd.

Banken har i praksis ansvaret for en betydelig likviditetsrisiko og forsøker bevisst å redusere likviditetsrisikoen på kort og lang sikt. Banken har deponert verdipapirer i Norges Bank med en markedsverdi på 317,6 mill. Låneverdi for bankens deponerte verdipapirer i Norges Bank er 303,8 millioner kroner.

Trekkrettigheter, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendige kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og normale kundeinnskudd. Det er også avtalt lån via store norske kredittinstitusjoner.

Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 70,0 %. Innskuddsdekningen utgjør ved årets utgang 74,1 %, mot 81,0 % året før. Innskuddsdekningen har vært svakt synkende gjennom 2017, men likviditetssituasjonen vurderes som god ved utgangen av året.

Restnedbetalingstid på eiendels- og gjeldsposter

EIENDELER

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Kont./fordr.sentralbanker	-	-	-	-	-	66.768	66.768
Utl./fordr. til kredittinst.	-	-	-	-	-	92.159	92.159
Utlån til kunder	869.931	68.981	373.967	1.422.907	4.753.434	-44.294	7.444.926
Obligasjoner/sertifik.	9.993	63.968	200.119	368.745	-	-	642.825
Aksjer	-	-	-	-	-	589.882	589.882
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	144.920	144.920
Sum eiendeler	879.924	132.949	574.086	1.791.652	4.753.434	849.435	8.981.480

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Gjeld til kredittinst.	-	-	-	-	-	25.227	25.227
Innskudd fra kunder	-	665.683	-	-	-	4.880.020	5.545.703
Obligasjongjeld	-	180.000	400.000	1.650.000	-	-824	2.229.176
Fondsobligasjoner	-	-	-	-	90.000	-	90.000
Ansvarlig lån	-	-	-	-	100.000	-	100.000
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	61.807	61.807
Egenkapital	-	-	-	-	-	929.567	929.567
Sum gjeld og egenkapital	-	845.683	400.000	1.650.000	190.000	5.895.797	8.981.480

Banken har utarbeidet et eget dokument for likviditetspolicy. I dette dokumentet er det satt opp rammer for bl.a. LCR, likviditetsindikator 1 og 2 og innskuddsdekning m.m. Enkelte rammer som for eksempel LCR, likviditetsindikator 1 og innskuddsdekning, blir rapportert til styret hver måned, mens andre rammer blir rapportert til styret hvert kvartal.

Banken har også en egen modell for stresstesting av likviditet. Denne modellen tar for seg tre scenarier hvor banken ut fra stressede forutsetninger kan beregne hvor lenge bankens likviditetsreserve holder uten ny ekstern finansiering.

Likviditetsindikator 1 (over 1 år) er 106,67%, og likviditetsindikator 2 (over 1 måned) er 114,11 % pr. 31.12.2017.

NOTE 5 – RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først forta renteendringer på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring i markedsrenten vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Netto renterisiko beregnet på de forskjellige balansepostene per nyttår viser en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på 1,9 mill. ved årets slutt. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Tid fram til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for eiendels- og gjeldsposter EIENDELER

	< 1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Kont./forldr.sentralbanker	-	-	-	-	-	66.768	66.768
Utl./forldr. til kredittinst.	-	-	-	-	-	92.159	92.159
Utlån til kunder	-	-	-	-	-	7.444.926	7.444.926
Obligasjoner/sertifik.	-	-	-	642.825	-	-	642.825
Aksjer	-	-	-	-	-	589.882	589.882
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	144.920	144.920
Sum eiendeler	-	-	-	642.825	-	8.338.655	8.981.480

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Gjeld til kredittinst.	-	-	-	-	-	25.227	25.227
Innskudd fra kunder	-	-	-	-	-	5.545.703	5.545.703
Obligasjonsgjeld	-	2.154.176	75.000	-	-	-	2.229.176
Fondsobligasjoner	-	-	-	-	-	-	-
Ansvarlig lån	-	-	-	-	-	190.000	190.000
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	61.807	61.807
Egenkapital	-	-	-	-	-	929.567	929.567
Sum gjeld og egenkapital	-	2.154.176	75.000	-	-	6.752.304	8.981.480

NOTE 6 – MARKEDSRISIKO

Beløp på kontrakt tilsvarer det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalen, og som er grunnlag for beregning av rente og avkastning.

Rentebytteavtalene medfører en avtale om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode. Det foreligger ingen avtaler om motregning av rentebytteavtaler.

Rentebytteavtaler utenom balansen		Nominelt beløp	Nominelt beløp	Markeds- verdi
Sikringsportefølje/Instrument	Løpetid (år)	31.12.2017	Snitt 2017	31.12.2017
Renteswap avtaler for sikring av utån til kunder	2017-2025	51.500	64.000	-840
Samlet portefølje		51.500	64.000	-840

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

	Nominell verdi	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Markeds- verdi
Utstedt av det offentlige				
Stater og statsgaranterte				
Ikke børsnoterte	20.000	19.992	19.992	20.016
Sum utstedt av det offentlige	20.000	19.992	19.992	20.016
Lokale og regionale myndigheter				
Børsnoterte	35.000	35.044	35.035	35.058
Ikke børsnoterte	10.000	9.947	9.947	10.000
Sum utstedt av det offentlige	45.000	44.991	44.982	45.058
Multilaterale utviklingsbanker				
Ikke børsnoterte	58.000	58.206	58.026	58.065
Sum utstedt av det offentlige	58.000	58.206	58.026	58.065
Utstedt av andre				
Institusjoner				
Børsnoterte	108.000	108.014	107.951	108.349
Ikke børsnoterte	10.000	9.993	9.993	10.004
Offentlig eide foretak				
Børsnoterte	-	-	-	-
Ikke børsnoterte	-	-	-	-
Foretak				
Børsnoterte	30.872	30.903	28.388	28.688
Obligasjoner med fortrinnsrett				
Børsnoterte	373.000	373.961	373.493	375.191
Sum utstedt av andre	521.872	522.871	519.825	522.232
Sum sertifikater og obligasjoner	644.872	646.060	642.825	645.371

AKSJER

Handel	Org.nr	Navn	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
	200293223	Funcom N.V.	9.000	392	27	27
	977258561	REC Silicon	4.500	218	6	6
	200284801	Siem Offshore	91.232	753	167	167

Sum handelsportefølje			1.363	200	200	
------------------------------	--	--	--------------	------------	------------	--

RENTEFOND

Omløp	Org.nr	Navn	Antall andeler	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
Børsnotert						
	916476043	DNB Global Treasury	62.915	60.062	60.062	60.474
	893253432	Eika Likviditet	56.581	56.823	56.823	57.567
	983900232	Pluss Likviditet II	42.481	42.644	42.644	43.346
	988872946	Pluss Obligasjon	37.073	37.669	37.669	38.535
Ikke børsnotert						
	984688466	DNB Likviditet 20 (IV)	1.556	15.530	15.530	15.733
	985187649	Eika Pengemarked	34.836	35.564	35.564	36.031
	983231411	Eika Sparebank	41.521	41.826	41.826	42.465

Sum utstedt av rentefond			290.967	290.118	290.118	294.151
---------------------------------	--	--	----------------	----------------	----------------	----------------

AKSJER

Omløp	Org.nr	Navn	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
børsnotert						
	945.883.294	Solstad Farstad	7.518	76	46	46
	882.811.972	Havila Shipping	275.684	66	33	33
	200.413.679	Prosafe	10.019	250	107	107
	200.340.310	Romreal	952	491	3	3
	200.284.801	Siem Offshore	90.000	298	165	165
	986.144.706	Easybank	3.221.071	37.246	37.246	40.263

Ikke børsnotert

890687792	Aberdeen Eiendomsfond Asia	8.750	89	20	20
988893501	Lionero	68.068.907	-	-	-
991374426	Norvestor v Alpha	132	747	747	747
984274823	Boligtleie Holding II	153.393	710	537	537
918272488	Eika Feeder	240	285	285	285
996964612	Nordic Private Equity	5.280	5.455	5.455	8.448
997384253	Norgesinvestor Opportunities II	20.000	940	940	1.354
988008842	Norgesinvestor Proto	20.000	2.000	2.000	2.984
991478272	Prime Property Kroatia I	100.000	600	600	600
891052642	German Property	47.000	437	437	611
991669884	North Bridge Opportunities	15.800	466	217	217
990029032	North Bridge No. Property	41.551	124	124	707
	NBNP 2	41.551	703	703	1.141
	Visa A	414	189	189	387
	Visa C	967	442	442	904
992.394.781	Emerging Europe Land Development	50.000	505	3	3
937.896.581	Hjelmeland Sparebank	29.842	3.283	3.283	3.283
937.894.805	Kvinesdal Sparebank	12.806	1.281	1.281	1.281

Sum omløpsaksjer			72.221.877	56.683	54.863	64.126
-------------------------	--	--	-------------------	---------------	---------------	---------------

Anlegg	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi
Ikke børsnotert			
979319568 Eika Gruppen AS	638.870	54.880	54.880
885621252 Eika BoligKreditt AS	33.913.152	144.656	144.656
916148690 Sparebankmateriell	180	18	18
979391285 Eiendomskreditt	14.000	1.470	1.470
977515157 BTV Fond	2.050	2.410	2.410
988796638 Grenland Eiendomsmegling	204	209	209
994448064 Stokkevannsveien 19	1.000	1.010	1.010
915796958 Nissedal Utvikling	300	30	30
Kragerø Golfpark	1	-	-
985420785 Telemarksmegleren	138	138	138
Reisemål Kragerø	10	-	-
996694232 Investmar AS	5.450	18.417	18.417
916478534 Ruber Eiendom	400	400	400
991654917 Holtartun	1.500	-	-
916152205 Vestmar Production	30	17.556	17.556
989219561 Bjørkelokka	100	-	-
913851080 BANKID Norge AS	180	285	285
SDC AF 1993 H. A	7.205	3.220	3.220
Sum ikke børsnoterte	34.584.770	244.699	244.699
Sum anleggsaksjer	34.584.770	244.699	244.699
Sum verdipapirer med variabel avkastning	107.097.614	591.500	589.880

Endringer i 2017	Anleggsaksjer
Inngående balanse	97.008
Fra Kragerø v/fusjon	98.743
Merverdier v/fusjon	27.754
Tilgang 2017	28.463
Avgang 2017	-8.465
Gevinst/tap ved salg	236
Nedskrivning	
Utgående balanse	243.739

Netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	2017	2016
Kursgevinst ved omsetning av obligasjoner	1.504	121
Kurstap ved omsetning av obligasjoner	-	-1.419
Kursregulering obligasjoner	318	3.238
Netto gevinst/-tap obligasjoner	1.822	1.940
Kursgevinst ved oms. av aksjer og andeler	2.346	327
Kurstap ved oms. av aksjer og andeler	-437	-2.251
Kursregulering aksjer og andeler	8.840	1.804
Netto gevinst/-tap aksjer og andeler	10.749	-120
Kurstap-/gevinst+ fra finansielle derivater og valuta	1.790	871
Sum netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	14.361	2.691

Banken har andeler i 7 rentefond. Finanstilsynet har presisert at andeler i verdipapirfond skal klassifiseres som aksjer og andeler og at avkastningen skal klassifiseres som inntekter fra aksjer og andeler og ikke renteinntekter.

NOTE 7 – ANDRE RENTEKOSTNADER

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner pålegger alle banker å være medlem av Bankenes Sikringsfond.

Fondet garanterer for tap inntil kr 2 mill. som en innskyter har i en bank som er medlem av Bankenes Sikringsfond. Med innskudd menes enhver kredittsaldo i banken i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person.

Innbetaling til Bankenes Sikringsfond er beregnet på bakgrunn av et gjennomsnitt av innskudd og beregningsgrunnlaget for kapitaldekning ved utløpet av tredje og fjerde kvartal i kalenderåret før innbetalingsåret samt første og andre kvartal i innbetalingsåret. I tillegg benyttes kjernekapitaldekning ved foregående årsskifte. I 2017 ble det som i 2016 innbetalt avgift til Bankenes Sikringsfond.

	2017	2016
Avgift til Sikringsfondet	4.294	2.304
Sum andre rentekostnader	4.294	2.304

RENTER OG LIGNENDE KOSTNADER PÅ ANSVARIG LÅNEKAPITAL

	2017	2016
Ansvarlig lånekapital	3.308	1.622
Fondsobligasjoner	3.730	3.517
Sum renter ol. kostnader på ansvarlig lånekapital	7.038	6.230

Banken har et ansvarlig lån på kr 40 mill. som er utstedt 07.11.2014. Rentebetingelsen på lånet er 3 mndr. NIBOR + 1,80 % og et ansvarlig lån på kr 60 mill. som er utstedt 20.10.2016. Rentebetingelsen er 3 mndr. NIBOR + 2,70 %.

Banken har et fondsobligasjonslån på kr 60 mill. som er utstedt 26.04.2013. Rentebetingelsen er 3 mndr. NIBOR + 4,70 % og et fondsobligasjonslån på kr 30 mill. som er utstedt 19.12.2017. Rentebetingelsen er 3 mndr. NIBOR + 3,60 %.

NOTE 8 – PROVISJONSINTEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER

Provisjonsinntekter	2017	2016
Garantiprovisjon	1.344	939
Formidlingsprovisjon	2.418	1.246
Betalingsformidling	10.493	6.175
Verdipapirforvaltning og -omsetning	2.330	642
Provisjon Eika Boligkreditt	11.701	5.235
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	9.168	3.709
Andre provisjons- og gebyrinntekter	2.666	745
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	40.120	18.691

Provisjonskostnader	2017	2016
Transaksjonsavgifter og lignende	-	-
Betalingsformidling, interbankgebyrer	4.898	2.944
Andre provisjonskostnader	-	-
Sum provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester	4.898	2.944

NOTE 9 – PENSJON

Innskuddsbasert pensjonsavtale

Bankens ansatte er tilknyttet innskuddsbasert pensjonsordning. Det er kun de som har tatt ut pensjon / pensjonister som er igjen i gammel ytelsesordning. Pensjonskostnaden for innskuddsordningen er delvis belastet pensjonsfondet som banken har i Storebrand Livsforsikring AS. For ytelsesordningen er kostnadene utgiftsført i regnskapet. Prinsippene vedrørende ytelsesordningen er nærmere beskrevet under regnskapsprinsipper.

Pensjonsforpliktelser som dekkes over drift (usikrede ytelser)

AFP-ordningen er ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut AFP fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

	2017	2016
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,30 %	2,10 %
Forventet avkastning	2,50 %	2,25 %
Lønnsregulering	2,25 %	2,00 %
G-regulering	2,25 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,20 %	1,20 %
Arbeidsgiveravgift-sats	14,10 %	14,10 %
Spesifikasjon av netto pensjonskostnad i resultatregnskapet		
Service cost inkl. renter og arbeidsgiveravgift (AGA)	369	462
Endringer i årets pensjonsopptjening inkl. renter og AGA	37	21
Sum amortiseringer inkl. AGA tap / (gev.)	7	714
Netto rentekostnader (inntekter)	-92	-32
Periodens netto pensjonskostnad / (inntekt)	321	1.165
Egenandel AFP	599	285
Innskuddsbasert ordning	2.787	260
Sum pensjonskostnader	3.707	1.710
Beløp mot OCI/direkte mot egenkapital i perioden		
Estimatavvik tap (gevinst) – endring diskonteringsrente	-386	798
Estimatavvik tap (gevinst) – Endring annet (experience) DBO	521	-520
Estimatavvik tap (gevinst) – Endring annet (experience) pensjonsmidler	-527	-187
Fonds- og rentegaranti kostnader	153	168
Estimatavvik tap (gevinst) i perioden ført mot OCI/egenkapitalen	-239	259
Netto beløp i regnskapsført i balanseregnskapet inkl. arbeidsgiveravgift (AGA)		
Netto (pensjonsforpliktelser)/ midler i periodens begynnelse	1.083	1.034
Pensjonsutbetalinger over egen drift	-675	-210
Estimatavvik (tap) / gevinst	-239	259
Netto (pensjonsforpliktelser)/ midler ved periodens slutt	169	1.083

NOTE 10 – LØNNS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2017	2016
Lønn til ansatte	41.352	21.671
Pensjoner	3.707	1.710
Sosial kostnader	10.450	4.828
Resten av administrasjonskostnader	42.579	25.367
Sum Lønn og generelle administrasjonskostnader	98.088	53.576
Antall ansatte pr 31.12.	67,0	35,0
Antall årsverk pr 31.12.	62,6	33,9
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	60,9	34,1

NOTE 11 – LÅN OG YTELSER

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerenter og myndighetenes normrente.

Samlede rentesubsidierte rentevilkår: 929 519 kr.

Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

OTP – Obligatorisk tjenestepensjon er pliktig. Banken har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene. Det er gjort avtale med adm. banksjef om gjensidig oppsigelsesfrist på 6 måneder. Utover dette er det ikke avtalt noen form for opphørsvederlag eller lignende, verken til adm. banksjef eller til styrets leder. Banksjefen inngår ikke i noen bonusordning.

	Lønn og honorarer	Pensjonsordning	Annen godtgjørelse	Sum	Lån
Ledende ansatte					
Jan Kleppe Adm. banksjef	1.544	163	173	1.880	3.826
Roger Sandvik Ass.banksjef Risk/Compliance	976	108	71	1.155	4.695
Gjertrud Grimsrud Administrasjonssjef	878	85	121	1.084	285
Jon Guste-Pedersen Banksjef Forretningsutvikling	1.466	162	328	1.956	1.717
Sum ledende ansatte	4.864	518	693	6.075	10.523
Styre					
Trond Stangeby , styreleder	175			175	5,652
Fred Arne Hjetland, nestleder	201			201	2,985
Vigdis Hågensen , styremedlem	110			110	
Nina M.Auestad , styremedlem	75			75	
Beathe With , styremedlem	130			130	
Tor Markussen, styremedlem	115		5	120	1,107
Wenche L.Eriksen , ansattes repr.	620	36	21	677	813
Arild Bohlin, ansattes repr.	848	44	93	985	1,704
Samlede ytelser og lån til styret	2.274	80	119	2.473	12.261
Generalforsamling					
Magnar Kleiven, leder	33			33	
Grunde Olsen, nesteleder	30			30	900
Samlede ytelser og lån til generalforsamlingen	63	-	-	63	900

NOTE 12 – VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

	Driftsmidler	Bygninger	Tomt	Sum
Kostpris 01.01.2017	15.243	106.481		121.724
Tilgang	172			172
Tilgang biler	2.066			2.066
Tilgang Skien kontor	282	2.657		2.939
Aktiv kontor		-		-
Fasjø Eiendom		537		537
Avgang bil	-114			-114
Kostpris 31.12.2017	17.649	109.675	-	127.324
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2017	7.508	28.569		36.077
Tilbakeførte avskrivninger på utrangerte driftsmidler				-
Ordinære avskrivninger				-
Sannidal kontor		423		423
Ordinære avskrivninger bil	383			383
Avskrivninger bankbygg	557	2.942		3.499
Avskrivninger Bamble avd.	810			810
Ordinære avskrivninger	125	236		361
Avskrivninger 31.12.2017	9.383	32.170		41.552
Bokført verdi 31.12.2017	8.266	77.505	-	85.772

Fast eiendom	Eiendomstype	Areal m ²	Herav utleid	Balanseført
			areale m ²	verdi 31.12
Kirkegaten 26, Kragerø	Forretning/konto	1.900	800	70.955
Torget 8, Langesund		826	0	2.380
Svinehaugen 11, Vinje	Hytte	100	0	730
Stabbestadd Leilighet				2.500
Sum		2.826	800	76.565
Vinje og Bjørkelokka	Tomt			940
Sum				77.505

NOTE 13 – SPESIFIKASJON AV ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2017	2016
Andre driftskostnader		
Driftskostnader fast eiendom	2.848	1.415
Honorar ekstern revisor	752	600
Leie av lokaler	2.612	2.560
Maskiner, inventar og transportmidler	968	576
Eksterne tjenester	568	348
Forsikringer	297	264
Ordinære tap	227	90
Eiendeler overtatt ved inndrivelse	288	340
Andre driftskostnader	2.172	499
Sum andre driftskostnader	10.732	6.692

Spesifikasjon av revisjonshonorar:

Lovpålagt revisjon	600	253
Attestasjon	44	35
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	108	312
Sum revisjonshonorar inkl. mva	752	600

NOTE 14 – SKATTEKOSTNAD

	2017	2016 *	
Beregning av betalbar skatt			
Resultat før skattekostnad	51.777	46.210	
Permanente forskjeller	-18.463	-17.444	
Endring midlertidige forskjeller	-435	-4.159	
Anvendelse av fremførbart underskudd	-9.775	-	
Avgitt konsernbidrag	-23.100	-	
Skattepliktig inntekt, grunnlag betalbar skatt	2	24.607	
Betalbar skatt på årets resultat, 25 %	-	6.152	
Skattekostnad			
Betalbar skatt for årets resultat	5.775	6.152	
Endring utsatt skatt	3.049	1.395	
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	7	-557	
Formuesskatt	1.411	724	
Endring i utsatt skatt ført mot EK	-	-	
Sum skattekostnad	10.243	7.714	
Betalbar skatt fremkommer som følger:			
Formuesskatt	1.411	724	
Inntektskatt	0	6.152	
Differanse mellom 25% og 24% på avgitt konsernbidrag	231	-	
Sum betalbar skatt	1.642	6.876	
Oversikt over midlertidige forskjeller			
	Endring	2017	2016 **
Anleggsmidler	-60	-6.412	-6.472
Fremførbart underskudd	-9.775	0	-9.775
Netto pensjonsmidler	-914	-1.169	-1.083
Gevinst og tapskonto	538	2.154	2.692
Obligasjoner og andre verdipapirer	-1.988	-4.586	-6.574
Andre forskjeller	-	279	-
Grunnlag utsatt skatt+ /utsatt skattefordel-	-12.478	-8.734	-21.212
Bokført utsatt skattefordel (-) /utsatt skatt (+)	-3.120	-2.184	-5.303
Endring i skattesats	-	-	-
Sum bokført utsatt skattefordel	-2.184	-5.303	-
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats			
	2017		
25% skatt av resultat før skatt	12.943		
25% skatt av permanente forskjeller	-4.616		
25% av endring forskjeller knyttet til obl. og aksjer utenfor frikatsmetoden	496		
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	7		
Formuesskatt	1.411		
Skattekostnad i henhold til resultatregnskap	10.243		

* Sammenligningstall for 2016 er Bamble Sparebank som er overtakende bank i fusjonen.

** Sammenligningstall for 2016 er sammenslåtte tall for begge bankene i fusjonen.

Årets skattekostnad i resultatregnskapet består av betalbar skatt på årets inntekt justert med for mye/lite avsatt skatt i tidligere år samt endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt. Betalbar skatt i balansen består av skatt av alminnelig inntekt samt formuesskatt. Utsatt skatt (utsatt skattefordel) i balansen består av skatt på netto skatteøkende (skattereduserende) midlertidige forskjeller pr. 31.12 Skatt på avgitt konsernbidrag som er ført som økt kostpris på aksjer i andre selskaper, og skatt på mottatt konsernbidrag som er ført direkte mot egenkapitalen, er ført direkte mot skatt i balansen (føringen skjer mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har hatt virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har hatt virkning på utsatt skatt.

NOTE 15 – KONTANTER OG INNSKUDD I NORGES BANK

Kjøp av valuta for videresalg til kunder gjøres via avtaler med andre norske finansinstitusjoner og Norsk Kontanthåndtering.

	2017	2016
Kontanter og fordringer på sentralbanker		
Kontanter i norske kroner	10.893	10.085
Kontanter i utenlandske valutasorter	1.983	2.064
Innskudd i Norges Bank	53.893	48.731
Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	66.768	60.880

NOTE 16 – OVERTATTE EIENDELER

Overtatte eiendeler	2017	2016
Boligeiendommer	16.415	16.415
Næringseiendommer	15.921	-
Tomter	-	-
Sum overtatte eiendeler	32.336	16.415

NOTE 17 – EIERINTERESSER I TILKNYTTET SELSKAPER OG KONSERNSELSKAPER

Transaksjoner mellom Skagerrak Sparebank og deres datterselskaper har i 2017 har vært relatert til daglig bankdrift. Vestmar Production AS har imidlertid mottatt konsernbidrag på kr. 23,1 mill. Det har i 2017 ikke vært gjennomført andre transaksjoner mellom noen av partene.

Selskaps navn	Kontor-kommune	Selskaps-kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK 2017	Resultat 2017
Holtartun AS	Bamble	1500	1500	100 %	-1393	-
Stokkevannsveien 19 AS	Bamble	1.000	1.000	100 %	273	-88
Nissedal Utvikling AS	Bamble	30	30	100 %	13	-
Bjørkelokka AS	Bamble	800	800	100 %	-4.155	-350
Ruber Eiendom AS	Bamble	400	400	100 %	-2.071	-1.335
Investmar As	Kragerø	6.540	5.450	100 %	14.509	-519
Vestmar Production As	Kragerø	35.030	30	100 %	19.156	-6.081
Grenland Eiendomsmegling AS	Bamble	400	400	51 %	1.074	-221

OVERSIKT OVER MELLOMVÆRENDE

Selskaps navn	Gjeld 2017	Gjeld 2016	Konsernbidrag 2017	Konsernbidrag 2016	Fordring 2017	Fordring 2016
Holtartun AS	-	-	-	-	3.880	3.880
Stokkevannsveien 19 AS	16	75	-	-	3.503	3.500
Nissedal Utvikling AS	64	64	-	-	450	450
Bjørkelokka AS	93	99	-	-	7.873	7.634
Ruber Eiendom AS	582	732	-	-	7.005	5.500
Investmar As	12.464	3.502	-	-	-	-
Vestmar Production As	23.505	396	23.100	-	29.687	26.559
Grenland Eiendomsmegling AS	1.239	1.977	-	-	-	-

NOTE 18 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER

	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Gjeld og gjennomsnittlig rente 31.12.				
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	25.227		188	
Med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	-		0	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	25.227	1,23 %	188	1,23 %

Innskudd fra og gjeld til kunder				
Uten avtalt løpetid	4.880.019		2.797.325	
Med avtalt løpetid	665.683		591.931	
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	5.545.703	1,14 %	3.389.256	1,21 %

Innskudd fra kunder	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Lønnstakere og lignende	4.127.574	74,4 %	2.680.772	79,1 %
Utlandet	72.208	1,3 %	13.968	0,4 %
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	51.931	0,9 %	62.383	1,8 %
Industriproduksjon	52.014	0,9 %	18.313	0,5 %
Bygg og anlegg	107.892	1,9 %	62.043	1,8 %
Varehandel, hotell/restaurant	109.078	2,0 %	54.970	1,6 %
Transport, lagring	40.396	0,7 %	16.980	0,5 %
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	409.285	7,4 %	220.040	6,5 %
Sosial og privat tjenesteyting	455.613	8,2 %	254.918	7,5 %
Offentlig forvaltning	119.712	2,2 %	4.869	0,1 %
Sum innskudd	5.545.703	100,00 %	3.389.256	100,00 %

Innskudd	2017		2016	
	Beløp	%	Beløp	%
Nedre Telemark	3.920.175	70,7 %	2.434.655	71,8 %
Resten av Telemark	59.594	1,1 %	49.614	1,5 %
Oslo	594.634	10,7 %	287.344	8,5 %
Resten av landet	899.091	16,2 %	598.616	17,7 %
Personer bosatt i utlandet	72.208	1,3 %	19.027	0,6 %
		0,0 %		0,0 %
		0,0 %		0,0 %
Sum innskudd	5.545.703	100,00 %	3.389.256	100,00 %

NOTE 19 – GJELD OPPTATT VED UTSTEDELSE AV OBLIGASJONER INKL. ANS. LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER

Utestående pr 31.12.2017	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført Verdi	Amortisering	Nominell rente
Lånetyper/ISIN						
Sertifikatlån						
NO0010804834	04.09.2017	04.09.2018	100.000	99.987		1,13 %
Obligasjonslån						
NO0010723174	12.11.2014	12.03.2018	130.000	129.933		1,44 %
NO0010729262	15.01.2015	15.10.2018	200.000	199.973		1,49 %
NO0010731888	27.02.2015	27.02.2019	175.000	174.255		1,44 %
NO0010752652	23.11.2015	23.11.2018	100.000	100.000		2,12 %
NO0010758535	29.02.2016	28.02.2018	50.000	50.005		2,05 %
NO0010778475	11.11.2016	11.11.2019	300.000	300.219		1,63 %
NO0010782824	24.01.2017	24.04.2020	300.000	300.176		1,56 %
NO0010790504	05.04.2017	05.10.2020	300.000	299.831		1,47 %
NO0010795909	07.06.2017	07.06.2021	300.000	300.282		1,47 %
NO0010807175	03.10.2017	03.10.2022	275.000	274.515		1,59 %
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			2.230.000	2.229.176		
Fondsobligasjon						
NO0010675002	26.04.2013	evigvarende	60.000	60.000		5,55 %
NO0010812415	19.12.2017	evigvarende	30.000	30.000		4,45 %
Sum fondsobligasjonslån			90.000	90.000		
Ansvarlig lån						
NO0010722846	07.11.2014	07.11.2024	40.000	40.000		2,57 %
NO0010776669	20.10.2016	20.10.2026	60.000	60.000		3,53 %
Sum ansvarlig lån			100.000	100.000		

Banken har i 2017 betalt en gjennomsnittlig rente på 1,74 % sertifikat- og obligasjonslån, 5,46 % på fondsobligasjonslån og 3,19 % på ansvarlig lån.

NOTE 20 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD

	2017	2016
Annen gjeld		
Bankremisser	902	759
Betalingsformidling	328	261
Skyldige offentlige avgifter	1.269	536
Betalbar skatt	1.643	6.876
Skattetrekk	3.049	1.335
Leverandørgjeld	198	2
Annen gjeld ellers	16.637	9.566
Konserbidrag	23.100	-
Sum annen gjeld	47.126	19.335

NOTE – 21 EGENKAPITAL

	Egenkapital bevis	Overkursfond	Utjevnings- fond	Gavefond	Sparebankens Fond	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016 *	46.796	70	731	2.770	313.434	363.801
Emisjon egenkapitalbevis						
Endring i estimatavvik pensjonsforplikteler					-195	-195
Årets overføring til gavefond				500		500
Årets overføring til utjevningsfond			825		32.210	33.035
Egenkapital 31.12.2016*	46.796	70	1.556	3.270	345.449	397.141
Egenkapital tilført ved fusjon				1.969	394.841	396.810
Mer verdi verdipapirer ved fusjon			4.355		31.367	35.722
Egenkapital 01.01.2017 **	46.796	70	5.911	5.239	771.657	829.673
Emisjon egenkapitalbevis	65.421	2.185				67.606
Periodens resultat		-	53	1.000	36.287	37.340
Endring i estimatavvik pensjonsforplikteler					179	179
Total resultat i perioden	65.421	2.255	53	1.000	36.466	105.125
Gaver				-3.830	-	-3.830
Tilleggsutbytte			-1.401	-	-	-1.401
Egenkapital 31.12.2017**	112.217	2.255	4.563	2.409	808.123	929.567

* Sammenligningstall for 2016 er Bamble Sparebank som er overtakende bank i fusjonen.

** Sammenligningstall for 2017 er sammenslåtte tall for begge bankene i fusjonen.

	2017	2016
Overført til gaver og gavefond	2.500	1.250
Overført til utjevningsfond	53	825
Overført til Sparebankens fond	36.287	32.209
Overført til utbytte	2.693	4.212
Sum	41.534	38.496

NOTE 22 – GARANTIANSVAR

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterium at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.17 lån for 2 738,2 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Banken plikter å dekke 80 % av konstaterede tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt ut fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.

Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrengi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBK's overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedsituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene. Pr. 31.12.2017 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til 0.

Banken har også en avtale med EBK om kapitalstøtte. Kapitalstøtten inntreffer hvis EBK har behov for ansvarlig kapital for å nå sitt kapitalmål på 10 %. EBK har ikke offentliggjort evt. emisjonsbeløp for 2018.

Garantiansvar	2017	2016
Betalingsgarantier	32.329	25.862
Kontraktsgarantier	23.679	23.942
Andre garantier	450	450
Samlet garantiansvar overfor kunder	56.458	50.254
Garanti overfor Eika Boligkreditt	83.944	57.273
Sum garantiansvar	140.402	107.527
Garanti til Bankenes Sikringsfond	-	-

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken overtar misligholdte lån fra Eika Boligkreditt. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholds sannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 27,4 mill. kroner.

Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Garantier til Eika Boligkreditt AS	2017	2016
Total andel av garantiramme		
Saksgaranti	56.562	44.059
Tapsgaranti	27.382	13.214
Samlet garantiansvar overfor Eika Boligkreditt AS	83.944	57.273

Garantier fordelt geografisk	2017		2016	
Nedre Telemark	52.221	37,2 %	47.339	44,0 %
Resten av Telemark	135	0,1 %	1.813	1,7 %
Oslo	1.192	0,8 %	-	0,0 %
Resten av landet	2.910	2,1 %	1.101	1,0 %
Garanti overfor Eika Boligkreditt	83.944	59,8 %	57.273	53,3 %
Sum garantier	140.402	100,0 %	107.526	100,0 %

NOTE 23 – NØKKELTALL

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert	2017	2016
Resultat		
Kostnader i % av inntekter	58,14 %	53,66 %
Egenkapitalavkastning*	4,87 %	10,12 %
Netto rentemargin hittil i år	1,48 %	1,42 %
Resultat per egenkapitalbevis	2,44	10,76
Innskudd og Utlån		
Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	24,98 %	25,70 %
Andel av utlån til EBK av totale utlån på balansen	36,56 %	35,50 %
Innskuddsdekning	74,05 %	81,03 %
<i>* EK-avkastning etter beregnet skatt – Annualisert</i>		
Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert	2017	2016
Soliditet		
Ren kjernekapitaldekning	17,86 %	13,75 %
Kjernekapitaldekning	19,51 %	15,49 %
Kapitaldekning	21,38 %	18,78 %
Uvektet kjernekapital	9,53 %	7,43 %
Likviditet		
LCR	167	170
NSFR	150	146
Likviditetsindikator 1	106,67	111,50
Likviditetsindikator 2	114,11	120,40

NOTE-24-EGENKAPITALBEVIS

Nøkkeltall egenkapitalbevis	2017	2016
Eierbrøk	12,81 %	12,19 %
Resultat per EK bevis	2,44	10,76
Bokført EK per EK bevis	108,52	112,48
Utbytte per EK bevis	2,40	9,00

20 største egenkapitalbevis eiere	Antall EK-bevis	Eierandel
Fredensborg AS	84.112	7,5 %
Babord AS	80.192	7,1 %
Haukelifjell Utvikling AS	31.610	2,8 %
Gardo Invest AS	29.138	2,6 %
Preciso Holding AS	25.539	2,3 %
Geir Atle Kvamme	24.300	2,2 %
Timotei AS	24.000	2,1 %
Frednes Consult AS	18.919	1,7 %
Maro International Trading Company AS	18.910	1,7 %
Mesco AS	18.864	1,7 %
Hauvik AS	15.000	1,3 %
Bamble Kommune	14.347	1,3 %
Ragnar Isaksen	12.442	1,1 %
Gossa Invest AS	12.300	1,1 %
Arild Skarshaug	11.726	1,0 %
Børre Jørgensen	11.676	1,0 %
Lascale Consulting AS	11.064	1,0 %
Oddvar Gjømle	10.710	1,0 %
MA-Invest AS	10.562	0,9 %
Ragnar Sannes	10.401	0,9 %
Sum 20 største eiere	475.812	42,4 %
Øvrige	646.356	57,6 %
Sum totalt	1.122.168	100,0 %

Egenkapitalbevis ledende ansatte og styrende organer inkludert nærstående	Antall EK-bevis
Ledende ansatte	
Jan Kleppe	25.539
Roger Sandvik	2.973
Inge Glittum	2.691
Pål-Fredrik Andersen	2.600
Jon Gunnar Guste-Pedersen	1.230
Gjertrud Sannes Grimsrud	1.000
Jan Petter Hemsborg	768
Siw Mediaas	500
Sum ledende ansatte	37.301
Styre inkludert nærstående	
Trond Stangeby	1.700
Vigdís Hågensen	7.385
Wenche Lunde Eriksen	832
Arild Bohlin	1.000
Sum styre	10.917
Generalforsamling inkludert nærstående	
Magnar Kleiven	4.000
Grunde Olsen	2.460
Johannes Garstad	200
Halvor Vinje	31.610
Jørn Pettersen	80.192
Maro International Trading Company AS	18.910
Torbjørn Haukvik	15.000
Nina Kvidaland	11.064
Pål Meen	9.564
Tom Markus	101
Bente Brynhildsen	478
Anette Sanderød Wold	50
Einar Engvoldsen	500
Sum generalforsamling	174.129

NOTE 25–FUSJON MELLOM BAMBLE OG KRAGERØ SPAREBANK

Fusjon mellom Bamble Sparebank og Kragerø Sparebank ble gjennomført med juridisk og regnskapsmessig virkning 1. januar 2017. Fusjonen er å anse som en virksomhetsoverdragelse der Bamble Sparebank er overtagende part. Fusjon som er virksomhetskjøp, skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Oppkjøpsmetoden bygger på at det har funnet sted en regnskapsmessig transaksjon hvor det er oppnådd kontroll over netto eiendeler og forpliktelser. En fusjon som regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden, regnskapsføres slik at identifiserbare eiendeler og forpliktelser i det overdragende selskapet balanseføres til virkelig verdi i det fusjonerte selskapet.

Basert på de vurderinger som ble gjort i forbindelse med fusjon ble bytteforholdet mellom bankene satt til 51,2 / 48,8 hvor Bamble Sparebank utgjorde 51,2.

På fusjonstidspunktet ble det foretatt en mer-/mindreverdianalyse og det medførte at det ble identifisert merverdier på ca. MNOK 35,9. Merverdien relaterte seg til verdipapirporteføljen.

SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER

<i>Tall i tusen kroner</i>	2017	2016*
Renteinntekter og lignende inntekter	241.243	239.846
Sum rentekostnader og lignende kostnader	112.286	114.942
Netto rente-kredittprovisjonsinntekter	128.957	124.904
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	40.120	39.755
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4.898	5.676
Netto provisjonsinntekter	35.222	34.079
Sum andre driftsinntekter	1.848	1.478
Sum driftsinntekter	166.027	160.461

* Sammenligningstall for 2016 er sammenslåtte tall for begge bankene i fusjonen.

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Skagerrak Sparebank

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Skagerrak Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om bankens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis

innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

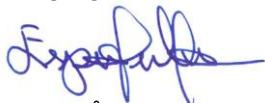
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Kragerø, 9. mars 2018
BDO AS

Espen Åsulfsen
statsautorisert revisor

